Aº 1853.

# ROTTERDAMSCHE COURANT

Donderdag den 14 April.

**LONDEN** den 11 april.

De toestand der Koningin en van den jongen Prins blijft voortdurend gunstig.

Heden is aan het bureau van buitenlandsche zaken weder een Kabinetsraad gehouden. De beraadslagingen duurden ruim drie uren en hebben voornamelijk de zaken van Turkije betroffen.

— Heden is hier de deelneming aan eene leening van 6,300,000 ponden sterling opengesteld, die tot het aanleggen van een spoorweg tusschen Baijonne en Madrid ondernomen wordt, en in welke te Madrid voor 1,260,000 ponden sterling, te Parijs en Londen, naar evenredigheid, voor het overige kan worden deelgenomen. De hertog *de Rianzarès* is voorzitter dezer nieuwe spoorwegmaatschappij, en het Spaansch Gouvernement waarborgt een interest van minstens 7 per cent, terwijl de provincien en gemeenten door welke de weg loopen zal de verantwoordelijkheid moeten deelen.

— In de vorige week werd zekere oude vrouw te [illegible]mouth in Kent, naardien zij ziek was en aan alles gebrek leed, ter verpleging naar een gasthuis overgebragt, [illegible] zorg droeg de lompen welke haar bedekten, uit hoofde van verregaande onreinheid, terstond te verbranden. Intusschen vond men, bij het doorzoeken van haar armelijk vertrek, twee spaarbankboekjes, die aanwezen dat zij voor ruim 150 ponden sterling bezat.

— In weêrwil harer nog niet volkomen herstelde gezondheid heeft mevrouw *Harriet Beecher Stowe* de reis naar Engeland ondernomen, en is gisteren, door haren echtgenoot vergezeld, aan boord der stoomboot *Canada*, te Liverpool gearriveerd.

De *Canada* brengt berigten uit New-York tot 29 maart over. Men ging aldaar ijverig voort met de stichting van het kristallen paleis voor de groote tentoonstelling, maar het zal echter niet voor in de tweede helft van junij geopend kunnen worden. Men zeide dat de president *Pierce* bevel zal geven dat de expeditie naar Japan geen voortgang heeft, naardien hij die te zwak acht om de Japanezen met geweld tot het openen hunner havens te dwingen en middelen van bezadigde overtuiging beter tot bereiking van dat doel keurt. — Ofschoon het gouddelven in California druk voortgaat, luiden de berigten uit dat gewest in zoo ver ongunstig dat de maatschappelijke toestand weder sterk verachtert en de openbare veiligheid op nieuw bedreigd wordt.

— De inhoud der tijdingen welke de Overlandmail overbrengt is weinig belangrijk. Uit Burmah had men te Bombay geen verder nieuws. Lord *Falkland* had twee regters van Sudder van hun ambt ontslagen. De Gouverneur-Generaal was te Calcutta teruggekeerd. — In China won de opstand veld en veroorzaakte te Pekin groote ongerustheid.

**PARIJS** den 11 april.

De Keizer is sedert een paar dagen ligt ongesteld.

— Het Wetgevend Ligchaam heeft heden eene korte zitting gehouden, in welke het wetsontwerp tot defini[illegible] der rekening [illegible] kanting werd goedgekeurd.

— De alhier dezer dagen in verzekerde bewaring genomen personen zijn allen, op één na, weder op vrije voeten gesteld.

— Het is *Blanqui* en *Casavan* gelukt uit de gevangenis van Belle-Isle te ontsnappen, doch zij zijn weldra door de gendarmerie weder in hechtenis genomen.

— Het hof van cassatie in Frankrijk heeft den graaf *de Thieffries*, die vroeger door het Keizerlijk hof van Douai veroordeeld was wegens het verspreiden van het manifest des Graven van Chambord, van alle veroordeeling vrijgesproken.

— Men leest in het dagblad *Patrie*, dat *Pritchard*, de uit vroegeren tijd algemeen bekende hevige methodistische zendeling, de raadsman van koningin *Pomaré*, van het Protestantisme tot het Katholicisme is overgegaan en zich ter beschikking der Katholieke zendelingen gesteld heeft.

— Eene der vrouwen des Sultans van Turkije is van een zoon bevallen. — De Sultan heeft zijne Ministers doen weten, dat hij dagelijks op de hoogte van de verschillende zaken gehouden wil worden, inzonderheid van alles wat de diplomatieke onderhandelingen betreft. Men meende dat het vraagstuk der Heilige plaatsen spoedig na de aankomst van den Franschen Gezant in der minne geschikt zou worden.

De heer *de Lacour*, de gewezen gezant van Frankrijk te Weenen, is tot grootkruis der Leopolds-orde benoemd; zulks is sedert 1830 de eerste decoratie door Oostenrijk aan een Fransch onderdaan geschonken.

— In de zitting van de Kamer der Gedeputeerden te Madrid [illegible] de zittingen der Cortes geschorst worden voor den geheelen duur der tegenwoordige Zitting, en wel uit hoofde der onstuimige vergaderingen welke sedert eenigen tijd in den Senaat plaats grijpen. Men sprak van eene wijziging in het Kabinet; de heeren *d'Alcoy*, *Llorente* en *Benavides* zouden de grondslagen eener nieuwe combinatie uitmaken. De toestand werd als zeer moeijelijk beschouwd en de fondsen waren den 8 dezer ter beurs van Madrid op nieuw gedaald.

Volgens schrijven uit Madrid van den 9 dezer hebben de Ministers hun ontslag gevraagd.

**KEULEN** den 12 april.

Gisteren interpelleerde de afgevaardigde *Wentzel* in de Pruissische Tweede Kamer de Regering over de onlangs plaats gehad hebbende ontbinding der maatschappijen van hulpbetoon of zoogenaamde ziekenbussen. De minister van *Westphalen* antwoordde hierop dat de directeur van politie *Hinkeldey* daarin de grenzen zijner magt niet overschreden heeft, maar dat, in ieder geval, de regtbanken uitspraak doen zullen.

— Volgens brieven uit Odessa, van 25 maart, werden de oorlogstoerustingen nog steeds ijverig voortgezet, zoodat tegen de helft van april alles tot den afmarsch gereed kon zijn en zelfs in het jaar 1812 zulke groote toebereidselen niet gemaakt werden. Ook in Groot Rusland werden zij opgemerkt, en op de Wolga lagen acht stoombooten gereed, om troepen naar Kertsch over te brengen. De oude gedienden, soldaten namelijk die reeds van twintig tot vijf en twintig jaren onder de wapenen hebben gestaan, waren tot de werkelijke dienst opgeroepen.

— Volgens berigt uit Konstantinopel van den 2 dezer, betreffen de eischen van vorst *Menzikoff* de zes volgende punten: 1°, dat ten aanzien der questie van de heilige plaatsen niet zonder Ruslands medeweten worde beslist; 2°, het sluiten van een of- en defensief verdrag, waarbij Rusland gemagtigd wordt om zijne bondgenooten tot in de Dardanellen te verdedigen; 3°, nadere regeling der grenzen van Georgië; 4°, opperleenheerschappij van Rusland over Montenegro; 5°, vrijheid van godsdienst voor de Christenen in de Levant, en 6°, eventuele bezetting der Donauvorstendommen, om den revolutionnairen geest te onderdrukken.

**'s GRAVENHAGE** den 12 april.

Bij Zr. Ms. besluiten van den 10 dezer zijn benoemd: tot kantonregter te Purmerend mr. *W. H. Suringar* Jr., thans plaatsvervanger van den kantonregter te Amsterdam, n.° 3, en tot substituut-griffier bij het provinciaal geregtshof in Noordholland mr. *H. Bosscha*, advocaat en regterplaatsvervanger in de arrondissements-regtbank te Amsterdam.

Bij Zr. Ms. besluit van den 9 dezer is benoemd tot regter-plaatsvervanger in de arrondissements regtbank te 's Hertogenbosch mr. *J. N. G. Sassen*, advocaat aldaar.

Bij Zr. Ms. besluit van den 2 dezer zijn herbenoemd en bij continuatie aangesteld: tot plaatsvervangend kantonregter te Asten, *W. Bluyssen*; tot griffier bij het kantongeregt te Oudenbosch, *L. H. B. van Dam*; tot kantonregter in het 4de kanton te Amsterdam, mr. *J. de Vries* Jz.; tot plaatsvervangend kantonregter in hetzelve kanton, mr. *H. Amshoff*; tot plaatsvervangend kantonregter te Sliedrecht, *N. F. van Steenbergen*; tot griffier bij het kantongeregt te Loenen, mr. *L. G. Greeve*; tot plaatsvervangend kantonregter te Amersfoort, mr. *A. R. van Bel*; tot griffier bij het kantongeregt te Ootmarsum, mr. *L. J. Vos de Wael*, en tot plaatsvervangend kantonregter te Meerssen, *J. W. Kissels*, en is bij hetzelfde besluit benoemd tot plaatsvervangend kantonregter te Steenwijk *P. I. Fabius*, ter vervanging van mr. *H. Middendorp*, die bij hetzelve eervol is ontslagen.

Bij Koninklijk besluit van den 10 dezer is benoemd tot ontvanger der registratie en domeinen te Hoorn, de heer mr. *H. J. D. Graafland*, thans ontvanger te Waalwijk.

Bij Zr. Ms. besluit van den 9 maart ll. is benoemd tot lid en vice-president van het collegie van regenten over het huis van arrest te Goes, de heer mr. *M. P. Blaauboer*, burgemeester der gemeente Goes.

Bij Zr. Ms. besluit van den 1 dezer is benoemd tot lid van het collegie van regenten over het huis van arrest te Tiel, jonkh. *P. A. Reuchlin*, burgemeester der gemeente Tiel, en tot lid der commissie van administratie over de gevangenissen te Leyden, de heer *W. L. de Sturler*, gepensioneerd majoor van het Oostindisch leger, ridder der Militaire Willems-orde 4de klasse.

Bij besluit van den 5 dezer heeft Z. M. goedgekeurd [illegible]kamen [illegible] der Hervormde gemeenten, hierna genoemd, als: van Herkingen, onder de classis van Brielle, op *J. H. L. Terwogt*, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Gelderland; van St. Philipsland, onder de classis van Zierikzee, op *L. van Daalen*, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Utrecht; van Hantum en Hantumhuizen, onder de classis van Dokkum, op *L. Kijlstra*, predikant te Oppenhuizen, en van Noordwolde, onder de classis van Onderdendam, op *J. W. E. Deussen*, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Drenthe.

Ter vervulling der predikantsplaats in de Hervormde gemeente van Westerbork (Drenthe), zijnde eene Koninkl. collatie, heeft Z. M., bij besluit van den 5 dezer, tot predikant aldaar benoemd den heer *G. W. van Eerde*, candidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Friesland, overeenkomstig de keuze op dien kandidaat uitgebragt door de leden des kerkeraads, kerkvoogden en notabelen der gemeente, uit eene door het departement voor de zaken der Hervormde Eeredienst enz. opgegevene nominatie.

Bij besluit van den 12 dezer heeft Z. M. goedgevonden: 1°, te bepalen dat jonkh. mr. *W. G. van de Poll*; 2de luitenant bij de dienstdoende schutterij te 's Gravenhage en attaché bij Zr. Ms. gezantschap te Brussel, bij de dienstdoende schutterij te 's Gravenhage a la suite zal worden gevoerd, en 2°, tot 2den luitenant bij de dienstdoende schutterij te 's Gravenhage te benoemen mr. *C. F. T. van Maanen*.

Z. M. heeft bij besluiten, gedagteekend den 8 en 9 dezer, goedgevonden: 1°, te benoemen, bij de dienst der militaire intendance, tot intendant der 1ste klasse den intendant der 2de klasse *W. Craay*; tot intendanten der 2de klasse de onder-intendanten der 1ste klasse *F. F. von Wattenwyl* ook genaamd *de Watteville* en *H. Hardenberg*, en tot onder-intendant der 1ste klasse den onder-intendant der 2de klasse *E. H.* baron *Dibbets*; — bij de kwartiermeesters, tot kapitein-kwartiermeester bij het instructie-bataillon, den 1sten luitenant-kwartiermeester *W. R. van der Meer*, van het 8ste regement infanterie, en tot 1sten luitenant-kwartiermeester bij het regement grenadiers en jagers, den 2den luitenant-kwartiermeester *M. R. Hamming*, van het corps (beiden naar ouderdom van rang); — bij het wapen der infanterie, bij het 1ste regement, tot 1sten luitenant (naar ouderdom van rang), den 2den luitenant *C. L. Joffroy*, van het corps; bij het 2de regement, tot kapitein van de 3de klasse (naar ouderdom van rang), den 1sten luitenant *H. van Goudoever*, van het 3de regement van het wapen, en tot 1sten luitenant (naar ouderdom van rang), den 2den luitenant *N. G. Beausar*, van het corps; bij het 4de regement, tot 1sten luitenant (naar ouderdom van rang), den 2den luitenant *A. G. van Duynen*, van het corps; bij het 5de regement, tot kapitein van de 3de klasse (naar ouderdom van rang), den 1sten luitenant *M. A. van Sassenberg*, van het corps, en tot 1sten luitenant (naar ouderdom van rang), den 2den luitenant *W. Muller*, van het regement grenadiers en jagers; bij het 6de regement, tot majoor, den kapitein der 1ste klasse *J. F. van Hoey Schilthouwer*, van het regement grenadiers en jagers; bij het 7de regement, tot luitenant-kolonel, den majoor *G. H. R. Thomassen*, van het 6de regement van het wapen; tot majoor, den kapitein der 1ste klasse *P. van Pommeren*, van het 1ste regement infanterie; tot kapitein van de 3de klasse (naar ouderdom van rang), den 1sten luitenant *A. G. M. Roeloffzen*, van het 5de regement van het wapen, en tot 1sten luitenant (naar ouderdom van rang), den 2den luitenant-adjudant *J. Olinger*, van het corps; bij het 8ste regement, tot 1sten luitenant (naar ouderdom van rang), den 2den luitenant-adjudant *F. A. Loggere*, van het corps, en 2°, over te plaatsen: als onder-intendant der 2de klasse, den kapitein-kwartiermeester *J. A. Rijgerbos Ouwens*, van het instructie-bataillon, en bij het regement grenadiers en jagers, den kapitein *G. E. F. A. E. Klapp*, van het 5de, en den 2den luitenant *A. C. T. Gevers Leuven*, van het 4de regement infanterie.

— Bij besluit van den 6 december ll. heeft Z. M. bewilliging verleend tot het verlengen van den duur der *Nederlandsche Assurantie Compagnie* te Rotterdam, voor den tijd van 25 achtereenvolgende jaren.

— Ll. saturdag morgen is alhier eene deputatie uit den Senaat van de Delftsche studenten ten gehoore ontvangen bij Z. K. H. prins *Hendrik* der Nederlanden.

— Men verneemt dat Z. K. H. prins *Hendrik* zich eerstdaags naar Weimar zal begeven, doch er slechts korten tijd vertoeven, daar de Prins alsdan herwaarts zal terugkeeren en Hoogstdeszelfs Moeder afhalen, die, ter bijwoning van 's Prinsen echtverbindtenis, mede naar Weimar zal vertrekken.

— De Minister van Finantien, in aanmerking nemende dat de premie voor naar buiten 's lands verzonden hertouten kabeljaauw of labberdaan en voor haring en visch in droog zout, vermeld in de artt. 42 tot en met 46 van het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van den 30 mei 1817, n.° 1, ten doel heeft, om den reeder of handelaar eene tegemoetkoming te verleenen voor den accijns op het zout, hetwelk tot het herzouten of in droog zout leggen van den visch of haring is noodig geweest; overwegende alzoo, dat, om die premie te kunnen genieten, van zout moet zijn gebruik gemaakt waarvan de accijns is betaald, en dat derhalve degene, die de premie verlangt, van die betaling moet doen blijken, heeft goedgevonden en verstaan, bij resolutie van den 31 maart jl., n.° 141, de heeren arrondissements-directeurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te 's Gravenhage, Rotterdam, Amsterdam en Hoorn uit te noodigen, om de betrokkene controleurs en ontvangers aan te schrijven, de eerstgenoemden om toe te zien, de anderen om te zorgen dat de voorbedoelde premie niet worde uitbetaald dan op vertoon van en met afschrijving op eene kwitantie van betaalden accijns wegens zout, staande ten name van den reeder of handelaar, die den visch of haring naar buiten 's lands verzonden heeft.

Gemelde Minister, gelezen hebbende eene missive van den adviseur voor scheikundige zaken en eene missive van een der heeren arrondissements-directeurs der directe belastingen enz., beide berigtende op een adres, houdende verzoek dat de Minister bepale, op welke wijze alkali of gekristalliseerde soda, volgens het tarief, bij den in[illegible] te dezer zake ingesteld onderzoek is gebleken, dat onder de generieke benaming van alkali verschillende soda-praeparaten worden aangegeven, en men gepoogd heeft, onder die algemeene benaming, goederen, aan het regt voor weedasch en soda vastgesteld, te onttrekken en onder den post chemicalien te doen rangschikken; overwegende, dat tevens nader gebleken is, dat, met uitzondering van natrum, een mineraal, hetwelk te regt, volgens de renvooijen van het tarief, naar den aard van het gebruik dat daarvan wordt gemaakt, onder chemicalien is gerangschikt, alle soda-praeparaten, het zij ruwe soda of gekristalliseerde soda, alsmede barilla, dezelfde bestemming hebben als de soda in poeder of soda-asch, heeft goedgevonden en verstaan, bij resolutie van den 25sten ll., onder intrekking der resolutie van den 23 februarij 1846, den adressant te kennen te geven, dat alle soda-praeparaten, zoo als ruwe soda, gekristalliseerde soda, de eigenlijke soda-asch, het zoogenaamd droogwater, barilla enz., alle belast moeten worden en gerangschikt als het artikel soda, onder asschen, weedasch en soda, bezwaard met een regt van 20 cents per 100 pond, en dat alleen natrum als chemicalien met 1 per cent der waarde is belast.

— De Minister van Marine heeft nader ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat het thans bestaande licht op den vuurtoren van Kijkduin des avonds van den 11 mei aanstaande niet meer zal worden ontstoken, en dat van dien datum, tot na den afloop der werkzaamheden voor de verwisseling van gezegde kustverlichting tegen den nieuwen catadioptrieken lichttoestel van den eersten rang, op genoemden vuurtoren een hulplicht zal ontstoken worden, bestaande in een catadioptrieken lichttoestel van den vierden rang, [illegible] van het noorden, door het westen, tot het zuiden (regtwijzend kompas) en zigtbaar op een afstand van 2 mijlen. Omtrent den tijd der ontsteking van het nieuwe catadioptrieke licht van den eersten rang zal nader aankondiging geschieden.

— Volgens eene nadere aankondiging van het hoofdtolkantoor te Aken is, bij wijziging der beschikking, vermeld in de *Staats-Courant* van den 26 maart jl., bepaald, dat kalveren, mits niet ouder dan vier weken en afkomstig uit de gemeenten Valkenburg en Heerlen en haren naasten omtrek, in Limburg, in Pruissen worden toegelaten, onder voorwaarde, dat bij den invoer worde overgelegd eene verklaring van de gemeentebesturen, ten blijke dat de kalveren uit die oorden afkomstig zijn.

— Gisteren overleed na eene korte maar hevige ongesteldheid, dr. *J. W. Schick*, onlangs benoemd geneesheer aan de bad-inrigting te Scheveningen. Treffend is dit verlies zoowel voor de wetenschap als voor zijne betrekkingen en talrijke vrienden.

— Heden is bij den Hoogen Raad verworpen het beroep in cassatie van *C. Kemme* en *P. Mingelen*, requiranten van een in hooger beroep gewezen arrest van het Hof in Zuidholland, waarbij zij zijn veroordeeld ter zake van laster in gedrukt geschrift.

**'s GRAVENHAGE** den 13 april.

Z. M. heeft gratie van de doodstraf verleend aan *J. H. N. Eisenlöffel*, die door het Provinciaal Geregtshof in Noordholland, ter zake van moedwillige brand-

[illegible], tot die straf was veroordeeld, zijnde die thans veranderd in vijftien jaren tuchthuisstraf.

## Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van woensdag 13 april.*

In deze zitting (waarbij al de Ministers tegenwoordig zijn) is ontvangen eene missive van den heer *Boreel van Hogelanden*, die daarbij kennis geeft, dat hij, ten gevolge van zijne bijzondere omstandigheden, in de noodzakelijkheid is zijn ontslag te nemen als lid der Kamer. Hij betuigt zijne erkentelijkheid voor de veelvuldige blijken van vertrouwen en welwillendheid, die hij gedurende tien jaren heeft mogen ontvangen, en zal ze steeds op prijs weten te stellen. — Van dit genomen ontslag zal kennis worden gegeven aan den Minister van Binnenlandsche Zaken.

Nog zijn ontvangen: missives van de heeren *de Man*, *Engelen*, *Limpens* en *Westerhoff*, die, wegens verschillende omstandigheden, verhinderd worden, voor het oogenblik aan de werkzaamheden der Kamer deel te nemen.

Zijn ingekomen drie Koninklijke boodschappen, ten geleide van ontwerpen van wet, als: 1°, tot wijziging van hoofdstuk III der Staatsbegrooting voor 1852; 2°, tot het verleenen van tien naturalisatien, en 3°, tot regeling van de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie in de Nederlanden. — Verzending aan de afdeelingen.

Zijn ontvangen twee missives, als: 1°, eene van den Minister van Binnenlandsche Zaken, houdende overlegging van de afgesloten rekening van behoeftigen in de kolonien der Maatschappij van Weldadigheid over 1851. — Verzending aan eene commissie, zamengesteld uit de heeren *van der Veen*, *Sloet tot Oldhuis*, *Groen van Prinsterer*, *Rochussen* en *van Eck*.

2°, eene missive van den Minister van Buitenlandsche Zaken, houdende mededeeling van opgaven wegens verkochte domeinen enz. — In handen eener commissie, bestaande uit de heeren *Verwey*, *van Walchren*, *Anemaet*, *Beens* en *de Lom de Berg*.

Is ingekomen een groot aantal adressen, waaronder 85 houdende bezwaren tegen de armenwet. — Verzending aan de commissie *ad hoc*.

De heer *van Doorn* heeft daarop verlof gevraagd en bekomen tot het rigten van vragen aan de Regering nopens de regeling van het Roomsch-Katholieke kerkgenootschap in Nederland. De heer *van Doorn* heeft die vragen onmiddellijk gedaan en dit heeft aanleiding gegeven tot eene langdurige discussie, waaraan de heeren *van Hall*, *Gevers van Endegeest*, *Groen van Prinsterer* en *Metman*, zoo mede de Ministers van de Roomsch-Katholieke Eeredienst, Buitenlandsche Zaken en Hervormde Eeredienst bij herhaling hebben deelgenomen.

In korte woorden komen de mededeelingen en inlichtingen der Regering neder op de feiten, zoo als die dezer dagen in de meeste binnenlandsche dagbladen zijn opgenomen. De Regering is uitgegaan van het grondwettig standpunt, dat elk kerkgenootschap zijne inwendige aangelegenheden vrijelijk mag regelen, behoudens hare zorg voor de nakoming der wetten van den Staat. Zij heeft zich overigens bereid verklaard al de te dezer zake gewisselde stukken ter griffie neder te leggen ter inzage *van de leden*. Uit die stukken blijkt evenwel niets anders dan hetgeen bekend en heden nader ontwikkeld is.

De heeren *van Hall* en *Groen* hebben echter hun oordeel opgeschort tot na de inzage der stukken. — Op de vraag van den heer *van Hall*, of de bisschoppen door den Paus benoemd zijn, is een bevestigend antwoord gegeven. — De heer *Gevers* heeft meer bepaald afgekeurd zoowel dat door de Regering ten deze niets werd gedaan als ook dat de onverwachte regeling niet is voorkomen, althans dat niet het *status quo* van het concordaat van 1827 voorloopig gehandhaafd is gebleven.

De heer *Metman* heeft meer bepaald aangedrongen op de volledige vrijheid van het Hervormd kerkgenootschap, en bijzonder op de intrekking der elf reserves, die bij de goedkeuring van het reglement voor dat kerkgenootschap zijn gemaakt.

Niemand meer het woord vragende worden de beraadslagingen gesloten; — waarna de vergadering wordt gescheiden.

— De heden ingekomen tien naturalisatie-ontwerpen strekken tot het verleenen der hoedanigheid van Nederlander aan *F. L. G. Salbach*, te Utrecht; *C. F. S. Pape*, te Aalten; *H. Schlegel*, te Leyden; *J. A. H. Striethorst*, te Amsterdam; *J. F. F. J. Pistor*, te Bennekom; *H. J. Cramer*, te Soerabaija; *G. F. L. Giesecken*, te Roermond; *C. H. Grohé*, te Rotterdam; *J. H. Peters*, te Kampen, en *H. J. J. Hardmann*, te Venlo.

**ROTTERDAM** den 13 april.

De aangekondigde dertiende jaarlijksche vergadering van het alhier gevestigde Engelsche vrouwen-hulpzendeling-genootschap had heden in het openbaar plaats in het kerkgebouw der Engelsche Presbyteriaansche gemeente.

Nadat de wel eerw. heer *Davies* als voorzitter de vergadering met een kort woord geopend had, werd het verslag der werkzaamheden gelezen, dat van den voortdurenden bloei des genootschaps getuigde en waaruit bleek dat ook weder in het nu geëindigde jaar belangrijke subsidien waren verstrekt aan het Nederlandsche en aan het Londensche Zendeling-Genootschap; dat in het onderhoud van een inlandschen prediker in Oostindië was voorzien, terwijl ook door geldelijken onderstand de belangen der Indische weezen waren behartigd. Met de meeste belangstelling vernam men verder uit de mededeelingen de gunstige verandering die op Madagascar plaats heeft, welke vroeger zoo bloeijende zending door de onmenschelijke wreedheid der Koningin en van haren eersten Minister moest opgeheven worden, doch die thans door den dood des laatsten en de christelijke gezindheid van den jongen Vorst, die nu het bestuur aanvaard heeft, eerlang weder staat hervat te worden.

Vervolgens werden door de weleerw. heeren *Francken*, *Theesing*, *Barger* en *Brine*, predikanten te Rotterdam, Delfshaven en 's Hage, belangrijke toespraken gehouden ter opwekking van den geest voor de Evangelische zendingen onder de Heidenen, waarna de vergadering, gelijk die met gezang en gebed was geopend, op gelijke wijze plegtig werd besloten.

— Het aantal teekenaren te Amsterdam op de adressen aan Z. M. den Koning, wegens de vestiging der bisschoppelijke hierarchie in Nederland, is in het geheel tot ruim 51,000 geklommen. — Een adres van gelijke strekking, gisteren van Oud-Beijerland aan Z. M. opgezonden, was met 813 handteekeningen voorzien, waaronder een aantal van Israëliten. — Nopens eenige andere adressen verneemt men nog, hoe dat te Delft door 2231 en dat te Gouda door 1100 personen is onderteekend.

Ter zake der aangekondigde vestiging eener bisschoppelijke hierarchie in Nederland, is ook uit Vlaardingen een adres der Protestantsche ingezetenen, voorzien van ruim 850 onderteekeningen, aan Z. M. den Koning opgezonden.

— Het berigt van de *T- en Amstelbode*, als zou Z. M. aan de onderteekenaren van het adres uit Utrecht, ter zake van de vestiging der R. K. bisschoppelijke hierarchie hier te Lande, geantwoord hebben dat de Grondwet de vrije uitoefening van elke godsdienstige gezindheid aan zijne onderdanen waarborgt, dat Z. M. die Grondwet plegtig bezworen heeft, en niet bij magte is daarop inbreuk te maken, wordt door de *Nederlander* geheel leugenachtig genoemd.

— Betreffende de benoeming der Bisschoppen wordt nader medegedeeld, dat mons.r *van Hoydonck*, bisschop van Adras *in partibus infid.*, tot bisschop van Breda en mons.r *Paredis*, bisschop van Chersonesus *in partibus infid.*, tot bisschop van Roermond benoemd is, en dat beide, gelijk tot dus ver, in die steden blijven resideren.

— Maandag middag omstreeks 3 ure is Z. M. de Koning, benevens Z. K. H. prins *Hendrik* der Nederlanden en gevolg, te Amsterdam aangekomen. Z. M. en Hoogstdeszelfs Broeder verschenen spoedig op het balkon van het paleis aldaar en beantwoordden van daar de hen met gejuich begroetende talrijke menigte, die op het Damplein vergaderd was. Bij de aankomst der Hooge Reizigers liet zich de muziek van het 8ste regement infanterie hooren. Onder het gevolg van Z. M. bevindt zich de generaal *Omphal*, ter vervanging van den generaal *Klerck*, die door ongesteldheid verhinderd werd de reis mede te maken. Des middags was er diner ten Hove. Gisteren voormiddag verleende Z. M. audientie aan militaire personen en civiele autoriteiten, die geruimen tijd duurde en talrijk bezocht werd. Des namiddags voerde de muziek der schutterij op den Dam eenige muziekstukken uit, hetwelk eene vrij aanzienlijke menigte aldaar had doen vergaderen. Des middags was er groot diner ten Hove, hetwelk door onderscheiden hooge burgerlijke en militaire autoriteiten werd bijgewoond. De muziek der schutterij liet zich gedurende het diner hooren. Heden avond woont Z. M. de voorstelling in den schouwburg bij.

— Maandag ll. hield de heer mr. *H. J. Koenen*, voorzittend curator der doorluchtige school te Amsterdam, in de groote gehoorzaal dier inrigting, eene lijkrede op wijlen den oud-hoogleeraar mr. *D. J. van Lennep*, den 10 februarij ll. overleden. In het eerste deel dezer rede schetste de redenaar 's mans leven af, en ging daarna over hem in zijne verschillende betrekkingen, vooral als den laatsten der nieuwere Latijnsche dichters, en gelukkig en ijverig beoefenaar der Nederlandsche letterkunde te beschouwen. Een talrijk auditorium, waaronder eenige leden van het gemeentebestuur, de curatoren, hoogleeraren, studenten enz., woonde deze plegtigheid bij.

— De kunstwereld heeft op nieuw een verlies te betreuren, door het overlijden van den heer *A. Oltmans*, verdienstelijk kunstschilder en secretaris der maatschappij *Arti et Amicitiae* te Amsterdam.

— Naar men verneemt, heeft de Koninklijke commissie voor het nationaal tooneel van wege Z. M. eene missive ontvangen, dd. 6 dezer, waaruit blijkt, dat aan gemelde commissie voor het eerstvolgend tooneeljaar zal worden toegelegd eene som van f 20,000 tot ondersteuning van het nationaal tooneel in de residentie en te Amsterdam, met magtiging om die som zoodanig te regelen als de commissie naar regt en billijkheid zal vermeenen te behooren; dat de Hollandsche schouwburg-directien in genoemde steden, welke eene subsidie wenschen te genieten, zich daartoe aan de voormelde commissie zullen moeten wenden, en in dat geval, voor zoo veel repertoire en opvoering betreft, zich aan de daaromtrent door haar te geven voorschriften moeten onderwerpen; dat aan den schrijver van zoodanig oorspronkelijk tooneelwerk, als gebleken zal zijn het best aan de vereischten te hebben voldaan, door de commissie, namens en voor rekening des Konings, de groote gouden medaille zal worden uitgereikt, en dat aan de meergenoemde commissie wordt opgedragen, om na afloop van het tooneeljaar een beknopt verslag van hare verrigtingen en van den stand van zaken in te zenden.

— De wedrennen en harddraverijen, uitgeschreven door de societeit tot aanmoediging der verbetering van het paardenras in Nederland, zullen worden gehouden op saturdag 16 julij e. k. in het Haarlemmerhout, en op 23 julij e. k. op de renbaan nabij 's Gravenhage. Onderscheiden aanzienlijke prijzen en premien zijn door gemelde societeit uitgeloofd, benevens een prijs van f 1200 voor alle inlandsche paarden van allen ouderdom, door Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden, en voorts diverse eereprijzen door leden der voornoemde societeit. — De wedrennen en harddraverijen der Larener-hoogtesocieteit zullen dit jaar op saturdag den 9 julij gehouden worden; ook daarvoor zijn onderscheiden prijzen door de societeit en door Z. K. H. prins *Hendrik* uitgeloofd.

— Gisteren is Zr. Ms. schoener ATALANTE, luit. *Kroef*, van Hellevoetsluis in het Nieuwe Diep aangekomen.

— Ter vervulling der vacature, ontstaan door het overlijden van ds. *J. van der Ven* Pz., heeft de kerkeraad der Hervormde gemeente te Monnikendam, in hare vergadering van den 11 dezer, geformeerd het onderstaande twaalftal van predikanten (alphabetisch gesteld): dd. *G. Barger*, te Delfshaven; *C. Clant*, te Loosduinen; *G. H. Fabius*, te Broek in Waterland; *J. W. Felix*, te Opheusden; *A. J. Molenaar*, te Scheveningen; *J. B. Nijhoff*, te Vaassen; *N. Osti*, te Putten; *L. J. van Rhijn*, te Nieuw Loosdrecht; *G. L. Talma*, te Vreeland; *J. C. Verhaeff*, te Sluis; *I. C. de Vijver*, te Katwijk aan Zee, en *M. Werndley*, te Ransdorp c. a.

— Den 4 dezer overleed te Zwolle de heer *J. W. Conrad*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, hoofd-ingenieur der eerste klasse van den waterstaat.

— Den 29 dezer zal van Harderwijk vertrekken een detachement, sterk 120 onderofficieren en manschappen, om op den 30sten daaraanvolgende over te gaan aan boord van het schip *Amboina*, gezagvoerder *H. Poort*, op stroom te Rotterdam, bestemd naar Oostindië, onder bevel van den 1sten luitenant der infanterie *J. van Pabst*, van verlof naar Java terugkeerende, onder medegeleide van den 2den luitenant *H. F. van Heumen*, van de infanterie, den 2den luitenant der artillerie *J. O. Gobius*, den officier van gezondheid 3de klasse *L. J. de Rovik* en de apothekers *J. J. Altheer* en *P. G. Weijers*.

— Men meldt den 11 dezer uit 's Hertogenbosch, dat het water nogmaals de communicatie van die stad met de Langstraat gestremd heeft. De weg naar Vlijmen was onder geloopen, zelfs hoorde men van doorbraken spreken.

— De waterhoogte te Arnhem was den 11 dezer 4 el 3 palm 5 duim.

— Plaatsgebrek belette ons tot heden de mededeeling van het volgend programma voor den wedstrijd der Koninklijke Nederlandsche Yachtclub op de rivier de Maas voor de stad Rotterdam op woensdag den 20 julij 1853, in zee en op de reede van Hellevoetsluis op donderdag den 21 julij 1853.

Ten acht ure zullen de standaarden op het vereenigingsgebouw der Koninklijke Nederlandsche Yachtclub worden geheschen en dit gebouw voor heeren leden met hun Gezelschap geopend zijn. Ten negen ure zal de wedstrijd een aanvang nemen.

*Roeivaartuigen.*

N.° 1. Vier riems gieken, geroeid door heeren liefhebbers, mits leden zijnde van eene Nederlandsche zeil- of roeivereeniging, wier statuten door Z. M. den Koning zijn goedgekeurd, voor den prijs van Z. K. H. prins *Hendrik* der Nederlanden, president en oprigter der Koninklijke Nederlandsche Yachtclub: een voorwerp in zilver, voor de eerst aankomende; het bedrag der inleggelden, als premie, voor de tweede aankomende. Inleg f 10 per vaartuig, volgens de bijzondere voor dezen prijs bepaalde voorwaarden.

N.° 2. Vier riems gieken, behoorlijk geschikt om in open zee gebruikt te kunnen worden, voor den prijs van Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden: een prijs van f 200, voor de eerst aankomende; het bedrag der inleggelden, als premie, voor de tweede aankomende. Inleg f 5 per vaartuig, volgens het reglement voor de wedstrijden der Koninklijke Nederlandsche Yachtclub, met uitzondering dat de Stuurlieden geene Nederlanders behoeven te zijn, en met de verpligting om deel te nemen aan den wedstrijd op de reede van Hellevoetsluis, bedoeld bij n.° 12 van dit Programma. Deze prijs en premie zullen alleen dan worden uitgereikt, wanneer de winnaars met dezelfde vaartuigen bij laatstgemelden wedstrijd zullen hebben medegedongen.

N.° 3. Vier riems roeivaartuigen, zoo als gieken, wherry's en andere soortgelijke vaartuigen, voor de prijzen der stad Rotterdam: een voorwerp in zilver of ander metaal, voor de eerst en een voorwerp in zilver of ander metaal voor de [illegible]. Inleg 40 cents per Ned. el lengte der vaartuigen, volgens het reglement voor de wedstrijden der Koninkl. Nederl. Yachtclub.

NB. Zoogenaamde outriggers zullen naar deze prijzen niet mogen mededingen, opengesteld voor alle natien.

N.° 4. Zes riems jollen of sloepen, geroeid door kweekelingen van de roeicorpsen der Koninkl. Nederl. Yachtclub, voor den prijs van Z. K. H. prins *Hendrik* der Nederlanden, en premie van den Vice-President: een stel kleedingstukken, voor iederen kweekeling in de eerst aankomende sloep, als prijs; de waarde van f 18 in kleedingstukken, voor de gezamenlijke kweekelingen in de tweede aankomende sloep, als premie; afstand circa 1/4 geographische mijl of circa 1852 Nederlandsche ellen.

N.° 5. Scherpe Roeivaartuigen, geroeid door *één* man; uitgeschreven voor heeren liefhebbers. Voor de prijzen: *a*, van de roeiclub *Eendragt*, te Rotterdam: een voorwerp van luxe, voor de eerst, en *b*, van de Koninkl. Nederl. Yachtclub: een voorwerp in brons, voor de tweede aankomende, met de bepaling dat de prijzen het eigendom zullen moeten zijn van de roeijers. Inleg 40 cents per Ned. el lengte der vaartuigen; afstand 1/2 lengte der baan, of circa 3704 Ned. ellen, volgens het reglement voor de wedstrijden der Koninkl. Ned. Yachtclub; opengesteld voor alle natien.

N.° 6. Zes riems gieken, voor de prijzen der K. N. Yachtclub: een prijs van f 200 voor de eerst en een voorwerp in brons voor de tweede aankomende. Inleg 40 cents per Ned. el lengte der vaartuigen, volgens het reglement voor de wedstrijden der K. N. Y.; opengesteld voor alle natien.

N.° 7. Vier riems gieken, die hebben medegedongen naar den prijs, uitgeloofd door Z. K. H. prins *Hendrik* der Nederlanden, voorkomende onder n.° 1 van dit programma, geroeid door matrozen, voor de prijzen der K. N. Yachtclub: f 100 voor de eerst en f 25 voor de tweede aankomende. Inleg 40 cents per Ned. el lengte der vaartuigen, volgens het reglement voor de wedstrijden der K. N. Y.

N.° 8. Zes riems jollen of sloepen, geroeid door kweekelingen van de roeicorpsen der K. N. Yachtclub, voor den prijs van Z. K. H. prins *Hendrik* der Nederlanden, en premie van den Vice-President: een stel kleedingstukken, voor iederen kweekeling in de eerst aankomende sloep, als prijs; de waarde van f 18 in kleedingstukken, voor de gezamenlijke kweekelingen in de tweede aankomende sloep, als premie; afstand circa 1/4 geographische mijl of circa 1852 Ned. ellen.

N.° 9 en 10. Alle soorten van platbodem roeivaartuigen, geroeid wordende door één of twee man; ieder man moet van twee riemen voorzien zijn. N.° 9. Ligtere soort, naar het oordeel der commissie, voor de prijzen der K. N. Yachtclub: f 40 voor de eerst, f 30 voor de tweede, f 20 voor de derde en f 10 voor de vierde aankomende. N.° 10. Zwaardere soort, naar het oordeel der commissie, voor de prijzen der K. N. Yachtclub: f 40 voor de eerst en f 20 voor de tweede [illegible] beide soorten; afstand 1/2 lengte der baan of circa 3704 Ned. ellen, volgens het reglement voor de wedstrijden der K. N. Yachtclub.

N.° 11. Vijf riems walvischsloepen, voor den prijs der K. N. Y.: een voorwerp in zilver, voor de eerst aankomende; het bedrag der inleggelden, als premie, voor de tweede aankomende. Inleg f 5 per vaartuig, volgens het reglement voor de wedstrijden der K. N. Y., en met de verpligting om deel te nemen aan den wedstrijd op de reede van Hellevoetsluis, bedoeld bij N.° 13 van dit programma; deze prijs en premie zullen alleen dan worden uitgereikt, wanneer de winnaars met dezelfde vaartuigen bij laatstgemelden wedstrijd zullen hebben medegedongen; opengesteld voor alle natien.

N.° 12. Vier riems gieken, behoorlijk geschikt om in open zee gebruikt te kunnen worden, die hebben medegedongen naar den prijs van Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden, voorkomende onder n.° 2 van dit programma, voor den prijs van wijlen Z. K. H. prins *Alexander* der Nederlanden: een prijs van f 300, voor de eerst aankomende; het bedrag der inleggelden, als premie, voor de tweede aankomende. Inleg f 15 per vaartuig. Deze wedstrijd zal gehouden worden op de reede van Hellevoetsluis, op donderdag den 21 julij 1853, of op eenen anderen door den Raad te bepalen dag, volgens het reglement voor de wedstrijden der K. N. Yachtclub.

N.° 13. Vijf riems walvischsloepen, die hebben medegedongen naar den prijs der Kon. Ned. Yachtclub, voorkomende onder N.° 11 van dit programma, voor den prijs van Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden, een prijs van f 200, voor de eerst aankomende; het bedrag der inleggelden, als premie, voor de tweede aankomende. Inleg f 15 per vaartuig. Deze wedstrijd zal gehouden worden op de reede van Hellevoetsluis, op donderdag den 21 julij 1853, of op eenen anderen door den Raad te bepalen dag, volgens het reglement voor de wedstrijden der K. N. Yachtclub; opengesteld voor alle natien.

*Zeilvaartuigen.*

N.° 14. Kotters, schoeners en andere scherpe vaartuigen, allen overdekt en geschikt om de open zee te bouwen, niet minder dan vijf ton metende, voor den prijs van Z. M. *Willem III*, beschermheer der Kon. Ned. Yachtclub; een prijs van f 600, voor de eerst aankomende; het bedrag der inleggelden, als premie, voor de tweede aankomende. Inleg f 20 per vaartuig. Deze wedstrijd zal gehouden worden in de open zee, op donderdag den 21 julij 1853, of op eenen anderen door den Raad te bepalen dag. De af te leggen afstand zal later worden bekend gemaakt, op de bijzondere voor dezen prijs bepaalde voorwaarden.

N.° 15. Platbodem zeilvaartuigen, als [illegible] (pleiziervaartuigen), voor den prijs van Z. K. H. prins [illegible] der Nederlanden: een voorwerp in zilver, te winnen door het vaartuig, dat in twee wedstrijden der Kon. Ned. Yachtclub de eerst aankomende zal zijn geweest; eerste verzeiling; het bedrag der inleggelden, als premie, voor de tweede aankomende. Inleg f 5 per vaartuig, volgens het reglement voor de wedstrijden der Kon. Ned. [illegible]

N.° 16. Scheepsbarkassen, voor den prijs der stad Rotterdam: een voorwerp in zilver of ander metaal, voor de eerst aankomende; het bedrag der inleggelden, als premie, voor de tweede aankomende. Inleg f 5 per vaartuig, volgens het reglement voor de wedstrijden der Kon. Ned. Yachtclub.

N.° 17. Platbodem zeilvaartuigen, als botters, schokkers, markt- en beurtschepen, enz., niet korter over steven dan 10 Ned. ellen, voor de prijzen der Kon. Ned. Yachtclub: f 170 voor de eerst en f 60 voor de tweede aankomende. Inleg 40 cents per Ned. el lengte der vaartuigen, volgens het reglement voor de wedstrijden der Kon. Ned. Yachtclub.

N.° 18. Platbodem zeilvaartuigen, niet langer over steven dan 10 Ned. ellen, voor de prijzen der Kon. Ned. Yachtclub: f 120 voor de eerst en f 10 voor de tweede aankomende. Inleg 40 cents per Ned. el lengte der vaartuigen, volgens het reglement voor de wedstrijden der Kon. Ned. Yachtclub.

N.° 19. Hoogaarts, voor de prijzen der Kon. Ned. Yachtclub: een voorwerp in zilver voor de eerst en f 25 voor de tweede aankomende. Inleg 40 cents per Ned. el lengte der vaartuigen, volgens het reglement voor de wedstrijden der Kon. Ned. Yachtclub.

N.° 20. Uitdeeling van prijzen en premien. Op het hijschen van dit Nommer worden de winnaars van prijzen en premiën uitgenoodigd zich, zoo spoedig mogelijk, aan het vereenigings-gebouw te vervoegen.

*Omtrent het voeren der zeilen zijn, voor de hieronder genoemde vaartuigen, de navolgende bepalingen vastgesteld:*

Platbodem zeilvaartuigen met bezaan of piektuig, bij den wind: grootzeil, stagfok, kluiver des verkiezende (mits geen jager), vlieger (mits driehoekig); ruimschoots zeilende: daarenboven een jager, dat wil zeggen een driehoekig zeil, waarvan het onder-[illegible] uitgevoerd kan worden met een gewonen zeilboom, en de kop [illegible] het kluiverval voorkomt.

Platbodem zeilvaartuigen met spriettuig, bij den wind: [illegible] stagfok, kluiver des verkiezende (mits geen jager), vlieger [illegible] driehoekig); ruimschoots zeilende: als bij de vaartuigen met [illegible]

Scheepsbarkassen. Deze kunnen naar verkiezing getuigd [illegible] Zij zijn bij het zeilen onderworpen aan de bepalingen door [illegible]

[illegible] vast te stellen, naar mate hun tuig naar inlandsch of uitheemsch gelijkt. Hierbij zal wel degelijk in acht worden genomen of het tuig, waarmede zij ten wedstrijd komen, werkelijk voor de dienst van scheepsbarkassen doeltreffend te achten zij. Bovendien wordt [illegible] opgave gevorderd dat zij tot een bepaald schip behooren, met vermelding tot welk. Zij moeten voorts geëvenredigd in grootte zijn aan het schip waartoe zij behooren, en in staat zijne ankers uit te brengen en te ligten.

De vaartuigen, naar voormelde prijzen mededingende, moeten in Nederland gebouwd en door Nederlanders bemand zijn, voor zoo verre de mededinging niet is opengesteld voor alle natiën of dit anders bij het programma is vrijgelaten.

Het vertrek naar de boeijen van afvaart wordt aangeduid door een sein. Het sein bestaat in het nommer waaronder de wedstrijd in het programma vermeld staat, en hetwelk zal geheschen worden aan een seinpaal, opgerigt vóór het vereenigings-gebouw. Het hijschen van dat nommer zal telkens worden aangekondigd door een kanonschot van een aldaar liggend vaartuig.

De afstand voor roeivaartuigen (uitgezonderd die voor welke een andere afstand in het programma staat aangewezen) is bepaald op eene geographische mijl of ongeveer 7408 Ned. ellen. Het vertrekpunt, op de rivier, is vóór het vereenigings-gebouw der Kon. Ned. Yachtclub. De af te leggen baan bepaalt zich van dat vertrekpunt, rond de boeijen, liggende aan beide uiteinden der baan, en terug tot aan de lijn der boeijen van afvaart.

De afstand voor zeilvaartuigen, op de rivier, is bepaald van de boeijen bewesten de Leuvehaven, tot rond het stoomvaartuig of de vaartuigen van commissarissen, wier ligging, naar gelang van omstandigheden, door den Raad zal worden bepaald, en terug tot aan de lijn der boeijen, vóór het vereenigings-gebouw der Kon. Ned. Yachtclub.

Ur [illegible] de volgorde der nommers, in het programma opgegeven, [illegible] niet zal kunnen worden in acht genomen, zullen alle vaartuigen gereed moeten gehouden worden, ten einde deze onmiddellijk naar de boeijen van afvaart te kunnen doen vertrekken, wanneer het sein hiertoe wordt gegeven.

Voor den wedstrijd in zee en op de reede van Hellevoetsluis, zullen de ontbrekende bepalingen worden kenbaar gemaakt vóór of op den dag des wedstrijds op de rivier, op woensdag den 20 julij 1853.

De inschrijving, volgens art. 5 van het reglement voor de wedstrijden der Kon. Ned. Yachtclub, geschiedt schriftelijk aan den secretaris tot 17 julij 1853, of in persoon of door gemagtigden, op [illegible] julij 1853, van des morgens 11 tot 1 ure, in het ver- [illegible]

De betaling der inleggelden geschiedt insgelijks op maandag 18 julij 1853, van des morgens 11 tot 1 ure, ter plaatse bovengemeld.

De keuring en meting der vaartuigen voor den wedstrijd geschiedt op dingsdag 19 julij 1853, door eene daartoe benoemde commissie, wier uitspraak verbindend is. — De vaartuigen moeten daartoe gereed liggen des morgens ten 9 ure, in en bij de haven van den veerdam op Katendrecht.

De loting geschiedt in het vereenigings-gebouw, op dingsdag 19 julij 1853, des middags ten 12 ure, te beginnen voor de zeilvaartuigen, en vervolgens naar orde van dit programma.

*Medailles, uitgeloofd door Z. M. den Koning, op de bepaalde voorwaarden.*

Eene gouden medaille, voor den bouwmeester van den, sedert de oprigting der Kon. Ned. Yachtclub, best gebouwden schoener, kotter of ander scherp vaartuig, alle overdekt en geschikt om de open zee te bouwen, in 1853 op den wedstrijd mededingende en niet minder dan 5 ton metende; met uitzondering van die vaartuigen, welke reeds eene medaille verdiend hebben.

Eene zilveren medaille, voor den bouwmeester van de, sedert de oprigting der Kon. Ned. Yachtclub, best gebouwde giek, in 1853 op den wedstrijd mededingende; met uitzondering van die vaartuigen, welke reeds eene medaille verdiend hebben.

Eene bronzen medaille, voor den bouwmeester van de, sedert de oprigting der Kon. Ned. Yachtclub, best gebouwde barkas, in 1853 op den wedstrijd mededingende; met uitzondering van die vaartuigen, welke reeds eene medaille verdiend hebben.

Tot de mededinging naar deze medailles zullen geene vaartuigen in aanmerking komen van gewonen bouw of uitrusting, maar alleen zij die inderdaad uitstekend zijn, dat wil zeggen: die, zoo van constructie, van vorm, van doelmatigheid, van hol, tuigaadje en inrigting, of in eene of meerdere dezer hoedanigheden bijzonder uitmunten, en door de commissarissen tot de keuring geoordeeld zijn het gewone zoodanig te overtreffen, dat zij werkelijk eene bijzondere onderscheiding verdienen.

De boven bedoelde vaartuigen moeten gebouwd, getuigd en uitgerust zijn door Nederlanders, zonder medewerking van buitenlanders.

De inschrijving der vaartuigen, welke naar deze medailles mededingen, geschiedt volgens art. 8 der voorwaarden, schriftelijk aan den secretaris, of in persoon of door gemagtigden, op maandag 18 julij 1853, van des morgens 11 tot 1 ure.

De keuring zal geschieden op dingsdag 19 julij 1853, wanneer de vaartuigen daartoe moeten gereed liggen des morgens ten 8 ure, in en bij de haven van den veerdam op Katendrecht.

---

Van ROTTERDAM uitgeklaard: *Alida*, C. H. Veen, naar Boston; [illegible] naar Bristol; [illegible] P. van der Wiel, n. Nantes; [illegible] *Cygnet*, J. Johnston, naar Glasgow; *Expert*, W. Askam, en *Geessina*, P. H. Koning, beiden n. Grangemouth; *Jonge Gerrit*, B. G. Gerritsma, naar Guernsey; *Alida*, T. F. Harding, naar Dundee; *Walkington*, J. Cross, n. Hull; *Catharina Cornelia*, W. U. de Jonge, n. Londen; *Elsina*, J. H. Duintjer, en *Annechina Bouwina*, J. R. Knoolhuizen, beiden n. Windau; *Juliana*, J. B. Biel, n. Koningsbergen; *Christina Christina*, J. H. Tunteler, naar Harlingen; *Voorwaarts*, R. H. Pijbes, en *Hillechina Catharina*, G. J. Mooi, naar ....

HELLEVOETSLUIS den 12 dezer. Gisteren namiddag niets gepasseerd; de wind W. — Heden morgen is het schip *Abel Tasman*, kapitein Hensing, binnen door van Brouwershaven alhier in het Kanaal geschept. En arriveerden *Stad Dordrecht* (st.), J. H. Stuit, van Yarmouth, en *Catharina Syphens*, G. M. Menkema, v. Nickerie; de wind N. W.

HELLEVOETSLUIS den 13 dezer. Gisteren namiddag arriveerde *Rotterdam*, K. Mercer, van Glasgow; de wind N. W. — Heden morgen is het schip *Hendrik Jan* binnen door van Brouwershaven alhier in het Kanaal [illegible]. En arriveerden *Pelican* (st.), E. Byrne, van Liverpool, en *Earl Douglas* (st.), J. Hart, van Newcastle. En stoomden in zee *Batavier*, W. Smith, *Earl of Auckland*, W. Wintle, en *Giraffe*, T. Goodburn, alle drie naar Londen, en *Camerton*, H. Cross, naar [illegible]. En zeilde *Coral*, J. Cracknell, naar Ipswich; de wind N. O.

UITGEKLAARD te HELLEVOETSLUIS *South Carolina*, J. Stewart, naar New-York; *Olivier van Noord*, F. Guyt, n. Havre; *Witte [illegible] de With*, T. van Rossen, naar Londen; *Wupper*, W. Catherall, naar Hull; *Harmonie*, H. de Groot, n. Newcastle, en *Gesina [illegible]*, W. E. Everts, naar Stettin.

BRIELLE den 12 dezer. Gisteren na postlijd binnengekomen *Ivanhoe* (st.), G. Craib, van Leith. Heden in den vroegen morgen is de stoomboot *Rhine* vlot gekomen en naar Rotterdam vertrokken; de wind N. N. W.

BRIELLE den 13 dezer. Gisteren na postlijd niets gepasseerd. Heden voor postlijd stoomden in zee *Prins van Oranje*, D. Visser, naar Duinkerken, en *Rhine*, J. Ryan, naar Londen; de wind O. N. O.

MAASSLUIS den 12 dezer. Gisteren na en heden voor postlijd is alhier niets gepasseerd. Kapitein W. Hopkins is wel in zee gekomen; de wind N. [illegible]

[illegible]

TEXEL den 11 dezer. De wind W. N. W. Uit zee *Lord John Russell* (st.) en *Diana* (st.) van Londen, M. Arnesen en J. Walloe van Fredrikstad. Vertrokken niets.

TEXEL den 12 dezer. De wind N. W. Binnengekomen *Atalante*, T. Sturrock, van Paraiba, laatst v. Queenstown; O. F. Fokkema van Londen, J. Ford van Ipswich, B. P. Baarsen van Drammen en B. de Groot van Christiansand; — gisteren nog N. M. Ore van [illegible]. Vertrokken niets.

VLIE den 7 dezer. Uit zee gisteren J. Dawson van Liverpool; heden [illegible]. Vertrokken gisteren de *Stoomvaart* (st.) n. Hamburg; J. H. Cappen n. Engeland, E. P. Mool en A. C. Schaap naar Delfzijl, D. Fokkes n. Stettin, G. J. Scholtens n. Wismar, H. T. de Vries en T. H. de Jong naar Osterrisoer, en H. F. Klein naar Christiansand.

VLIE den 9 dezer. Uit zee gisteren en heden niets; eergisteren nog G. D. Douwes van Cette. Vertrokken gisteren T. Brouwer naar [illegible] en D. J. Duif naar Noorwegen.

VLIE den 11 dezer. De wind Z. Uit zee gisteren niets; heden S. [illegible] Zwaag van Newcastle, J. de Boer van Osterrisoer en *Stoomvaart* (st.) van Hamburg. Vertrokken gisteren niets; heden G. G. Poort naar Stettin, A. P. Smit naar Fredrikstad en H. E. Frey op [illegible].

VLISSINGEN den 9 dezer. Voor Antwerpen bestemd zijn alhier ter reede gekomen Campbell van Fernambuck en Jenkins van Charleston.

VLISSINGEN den 11 dezer. Voor Antwerpen bestemd zijn alhier ter reede gekomen *Pauline*, Ketelsen, van Buenos-Ayres; *Mercurius*, [illegible] van Callao; *Anna Maria*, Zuiderduin, *San Juan*, de Longa, *Engracia*, de Monterola, alle drie van Havanna; *Elise*, [illegible] van New-York, en *Marie*, Largouet, van Libourne; — [illegible] *Gesina*, Blouw, van Bordeaux.

AANGEKOMEN: Te SAN FRANCISCO 24 februarij *Fanny*, [illegible] van Cardiff. Te GALATZ 28 maart E. H. Oldenburger [illegible] Jongebloed van Amsterdam. Te BEYRUTH 11 dito P. J. [illegible] van Londen. Te KONSTANTINOPEL 24 D. Guiranovich van Amsterdam. Te SMYRNA 17 H. O. van Wijk van Messina. Te CORFU 13 R. H. Schuth van Amsterdam. Te VENETIE 3 dezer L. J. Jonkhoff en te VALENCIA dien dag J. T. Pik, beiden van Newcastle. Te HAMBURG 9 R. H. Mulder van Bayonne. Te HARBURG 8 K. J. Pronk van Rotterdam. Op de ELVE *Emma*, Divoort, van Rio-Janeiro. Te VAREL 6 O. W. de Vries van Londen. Te RENDSBURG E. K. Hazelhoff van Harlingen. Te FREDRIKSHAVN 1 E. J. de Jonge van Newcastle naar Randers, en te KOPENHAGEN 8 J. J. van der Woude van Newcastle.

VERTROKKEN: Van MALTA 30 maart H. A. Hazewinkel naar Galatz. Van CETTE 5 J. Wekenborg Jz. n. Koningsbergen. Van BORDEAUX 8 M. P. de Jonge naar Amsterdam. Van NANTES dien dag *Mont Béarn*, Olive, n. Rotterdam. Van HAMBURG 10 *Gesina*, Post, n. Liverpool; 11 L. R. Leeuwes naar Triest. Van HARBURG 7 S. H. Siccama n. Engeland, en van KIEL 9 D. H. Donema naar Lubeck.

UITGEKLAARD: Van BOSTON 25 maart *Eutaw*, Matthews, naar Rotterdam. Van NEW-YORK 26 dito *Tropicus*, F. Popken, naar Paramaribo.

Aangaande het schip *Aglaé*, kapitein Lahaye, van Nantes naar Rotterdam, bij BOULOGNE gestrand, is berigt ontvangen dat het geheel weg zal zijn; het volk is gered, en een gedeelte der lading beschadigd geborgen.

ELSENEUR den 9 dezer. Gisteren is alhier ter reede gekomen *Antje*, K. J. Klasen, van Alazara naar Stettin; moet quarantaine houden, doch zal de reis voortzetten.

SOND-LIJST: Den 7 dezer *Dina Immechina*, J. J. de Jongh, van Smyrna enz. naar Stettin. Den 8sten *Hioma*, H. S. Klid, v. Schiedam naar Reval; *Geerdina*, H. W. Stuit, en *Harmina*, P. S. Brouwer, beiden van Dordrecht naar Dantzig.

BREMERHAVEN den 9 dezer. Aangekomen heden J. Hinrichsen van Batavia en Soerabaija, H. A. Wolkammer v. Newcastle, G. J. Scholten v. Amsterdam, B. J. Slankenberg v. Makkum, A. J. Prins en Koops van Delfzijl (de vier laatsten naar Hamburg); J. W. Klein en J. J. Panjer v. Hamburg naar Amsterdam, en J. J. Bleeker van Delfzijl. Uit zee terug J. D. Sandersfeldt, n. Amsterdam bestemd.

Het schip *Marchina Margrietha*, kapitein J. H. Hut, van Londen naar Lubeck, is den 10 dezer te CUXHAVEN binnengeloopen.

*Uittreksel uit de Lloydslijst van den 11 april:*

Te LONDEN aangekomen 9 dezer *Udonia*, Eilts, van Marennes; 11 *Wave*, Cummings, van Medemblik, en *Minima*, van der Zee, van Wormerveer; — uitgeklaard 9 *Prinses Sophia*, Matzen, naar Sydney. Te IPSWICH 8 *Damsel*, Brown, v. Medemblik. Te HARTLEPOOL dien dag *Koningin der Nederlanden*, Loos, van Rotterdam; — vertrokken 9 *Machtilda Cornelia*, Nannen, naar Hong Kong. Te DUNDEE 7 *Stad Goor*, Bakker, van Zwolle. Te FALMOUTH *Scandinavien*, Odelmark, van Bahia, en is den 9 dezer naar Antwerpen verzeild. Te LIVERPOOL 8 *Johanna Petronella*, Visser, van Belfast (om voor St. Petersburg te laden); — vertrokken 9 *Johanna Maria Christina*, Nahmens, naar Sydney, *Jupiter*, van der Mey, naar Melbourne, *Amphitrite*, Grim, n. Geelong, *Johanna*, Lodewijks, naar Harlingen, *Highlander*, Bristow, en *Ariel*, Bensley, beiden naar Rotterdam; — in lading *Janet Shinnan*, Ringe, naar Groningen, en *Elsina*, Besseling, naar Nerva.

De schepen *Clara Maria*, kapitein Albrecht, van Valparaiso, en *Orient*, kapitein Schupp, van Alexandrië (E.), beiden te QUEENSTOWN binnen, zijn den 9 dezer op bekomen order naar Amsterdam gezeild.

Het schip *Fenna*, kapitein de Boer, van Girgenti te FALMOUTH binnen, is den 9 dezer op bekomen order naar Sunderland gezeild.

Het schip *Maria Sophia*, kapitein M. van Gijsel, van Newcastle naar Hong Kong, te YARMOUTH (eiland Wight) binnen, heeft den 9 dezer de reis voortgezet.

Het schip *Cecilia*, kapitein van Yperen, v. Amsterdam n. Genua, was den 10 dezer op de hoogte van PORTSMOUTH.

De schepen *Sara*, kapitein L. Wildschut, van Amsterdam naar Suriname, en *Garonne*, B. G. Smit, van Amsterdam naar Marseille, waren den 10 dezer op de hoogte van de SINGELS.

Het schip *Josina Louise*, kapitein J. H. Fekkes, van Amsterdam naar Suriname, is den 8 dezer DEAL gepasseerd.

Bij LOWESTOFFE: den 30 maart *Stad Haarlem*, C. H. Uil, van Delfzijl naar Odessa, en den 5 dezer *Zuiderzee*, K. D. de Jong, van Harlingen naar Havanna.

Den 9 dezer was de wind te FALMOUTH N. N. O. — N. N. W. Te DEAL den 9den O., en den 10den W., later N. Den 8sten hebben al de in Duins opgehouden schepen hunne reizen voortgezet, waaronder de Nederlandsche bark *Louis*, kapitein P. A. Hövig, van Londen naar Cardiff en San Francisco.

[illegible] NB. en 11 gr. WL., [illegible] Engelsman, v. Rotterdam n. New-York.

---

## C A R G A - L I J S T.

HENDRIK JAN, P. Wap, van *Java*.

5895 b. Koffij, 1924 k. Suiker, 770 bl. Tin, 25 pic. Sapanhout, 25 dito Geelhout, 575 boss. Bindrotting en 9 k. Naturaliën, N. H. M.

ABEL TASMAN, J. Hensing, van *Panaroekan*.

6550 b. Koffij, 1979 kan. Suiker, 780 schuitj. Tin en 2731 bossen Bindrotting, Nederlandsche Handel-Maatschappij.

EARL OF AUCKLAND, W. Wintle, van *Londen*.

62 b. Katoen, *S. A. le Vino en Co.*; 3 b. dito en 7 k. Cigaren, *C. Hemmann en Co.*; 100 z. Guano, *E. Serruys*; 102 v. Cement, *E. Gompertz*; 50 v. dito, *C. L. Roechling en Co.*; 5 oksh. Koopmanschap, *C. Cardinaal*; 19 z. Piment, *Thormann en Co.*; 18 cer. Amandelen, *v. Walcheren en v. Binsbergen*; 18 k. Indigo, *C. L. Ringrose en Co.*; 2 b. Cochenille, *Voorduin en Voigt*; 4 b. en 2 k. Koopmanschap, *J. B. Crol en Co.*; 5 b. dito, *J. P. de Cock*; 2 bond. Zink, *W. van Houten en Zonen*; 1 k. Koopmanschap, *W. P. Knaepen*; 6 vaatj. Mostaard, *A. Driessen*; 1 p. Boeken, *A. Baedeker*; 1 p. dito, Wed. *Krap en van Duym*; 17 collis Koopmanschap, *J. J. Zeewoldt*; 3 b. Zijde en 9 p. Koopmanschap, Order.

PELICAN, E. Byrne, van *Liverpool*.

348 b. Katoen, *S. A. le Vino en Co.*; 50 b. dito, 150 z. Koffij, 15 v. Olie, 1 k. Monsters en 12 v. Bichromaat, *C. Hemmann en Co.*; 178 b. Katoen en 4 v. Borax, *C. L. Roechling en Co.*; 27 b Katoen en 11 v. Palmolie, *L. Maijer en Co.*; 1 v. en 3 k. Koopm., *Hudig en Blokhuyzen*; 11 vaatj. Gom, *M. Retemeijer en Co.*; 86 staven IJzer, *J. van Ommeren Fz. en Co.*; 314 st. dito, *Ch. Cornelder en Zn.*; 49 b. Katoen, *J. B. Crol en Co.*; 50 b. dito, *van Lennep en Co.*, te Amst., 21 oksh. Tabak, *Hesslenfeld en Rijp*, te Amst.; 246 b. Katoen, 20 v. Chemicalien, 214 en ½ ton Zout en 327 z. Koopm., Order.

IVANHOE, G. Craib, van *Leith*.

5 b. Koopm., *S. A. le Vino en Co.*; 11 b., 1 v. en 1 k. dito, *C. L. Ringrose en Co.*; 1 b. dito, *Allan en Co.*; 4 b. dito, *J. B. Crol en Co.*; 2 b. dito, *R. Twiss en Zn.*; 1 dito, *J. van Leemhoff en Zn.*; 2 oksh. Wijn, *G. Gibson*; 2 b. en 2 z. Koopm., *Havelaar en Taylor*; 2 b. en [illegible] Koopm., Order.

REBECCA, A. Bruce, *van Glasgow*.

153 v. Aluin, *M. Retemeijer en Co.*; 100 v. Soda-Asch, *S. A. le Vino en Co.*; 27 v. Koopmanschap, *Molijn en van Wijk*; 8 v. dito, *D. H. en W. Pompe*, en 25 t. Gietijzer, *J. F. Hoffman en Zn.*

ONE, J. Farrow, van *Sunderland*.

67 chaldrons Steenkolen, *Verwey en Baelde*; 11 korven en 1 partij los Aardewerk, Diversen.

---

## IN LADING LIGGENDE SCHEPEN.

### Te Rotterdam:

BATAVIA en SAMARANG, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend, gekoperd Nederl. Schip *Amboina*, kapit. *H. Poort*, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor, om aan het einde van April te vertrekken. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

BOSTON, het Nederlandsch snelzeilend Galjootschip *Hoop en Verwachting*, kapit. *G. H. Pijbes*. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Wambersie en Crooswijck*.

DANTZIG, het Nederl. Kofschip *Anna Martha*, kapitein *H. B. Korfker*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

GENUA, het Nederl. Kofschip *Helena*, kapitein *F. M. Broekman*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

KONINGSBERGEN, het Nederl. Kofschip *Geessina*, kapit. *P. H. Koning*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

LIVERPOOL, het Nederl. Driemast Galjootschip *Cornelius Dasse Victor*, kapit. *A. A. Borgman*; ligt gereed. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

LIVERPOOL, het Nederl. Schoener-Kofschip *Afina Alberdina*, kapit. *G. H. Nagel*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

ST. PETERSBURG, het Nederlandsch Kofschip *Zeevaart*, kapitein *H. D. Landeweer*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

ST. PETERSBURG, het Nederl. Schoenerschip *Bertha Victoria*, kapitein *G. H. Strootman*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

STETTIN, het Nederl. Kofschip *Zwaantje Cornelia*, kapitein *J. G. Bleeker*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

STETTIN, het Nederlandsch Kofschip *Jonge Tammink*, kapitein *P. J. Bakker*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

### Te Vlaardingen:

GIBRALTAR en MALTA, het Nederlandsch Hoekerschip *Maria Johanna*, kapitein *G. van der Gaauw*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

LISSABON, het Nederlandsch Hoekerschip *Verwisseling*, kapitein *T. van Vliet*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

---

## BEURS- EN MARKTBERIGTEN.

**MADRID** *den 8 April*. Spanje 3 per cents 43; dito 1 per cents 23⁴⁄₁₆.

*Den 9den*. Spanje 3 per cents 42¾; dito 1 per cents 23¾.

**PARIJS** *den 11 April*. Frankrijk 3 per cents 80. 75 a contant en 80. 85 tegen ultimo; dito 4½ per cents 103. 75 a contant en 103. 85 tegen ultimo; de Actien van de Bank 2735; Spanje Buitenl. 3 per cents 48½; dito Binnenl. 3 per cents 43; dito 1 per cents 24½; Holland 2½ per cents 65½; Rusland 4½ per cents 102. — A contant sloten de 3 per cents Fransche fondsen 45 en de 4½ per cents 30 cent. hooger dan saturdag.

*Den 12den*. Frankrijk 3 per cents 80. 45 en dito 4½ per cts. 103. 45; Spanje 1 per cents 23¾.

**LONDEN** *den 11 April*. De 3 per cents Geconsolideerden 100⅝, a contant en voor rekening; de Gereduceerden 99⅞ a 100; de Actien van de Bank 225½; Spanje 3 per cents 48 a 49, dito nieuwe Uitgest. 24½ a 25, dito Passive 5⅝ a ⅞; dito Cert. Coup. Sp. Comm. 6¾; Portugal 4 per cents 40½; Brazilië nieuwe 4½ per cents 99; Mexico 27¾ a 28; Peru Uitgestelde 64 a 65; Turksche leening 3⅝ premie; Holland 2½ per cents 66 a 67, en dito 4 per cents Certif. 97 a 98, zonder Coupon.

*Den 12den*. De 3 per cents gecons. 100½ a 100⅝; Spanje 1 per cents 24 a 24¹⁄₁₆; dito Certificaten 6¾ a 6½.

**ANTWERPEN** *den 12 April*. België 4½ per cents 98¾; Spanje 1 per cents 23⅝ geld; dito Binnenl. 3 per cents 42¹¹⁄₁₆ geld; Metalliek 5 per cents 85 geld.

**AMSTERDAM** *den 13 April*. Nederlanden, Werkel. Schuld, 2½ pc., 64⅝ a 64½, gebl. 64½; id., 3 pc., 76³⁄₁₆; idem, 4 pc., 95 a 95⁴⁄₁₆, gebl. 95⁵⁄₁₆; Amortis., 3½ pc., 95⅝; O. I. Leening, 1844, 4 pc., 95. Belgie, bij *Rothschild*, 2½ pc., 52½. Rusland, bij *Hope en Co.*, 5 pc., 108½ a 108⅝; idem 1828-1829, 5 pc., 107⅝; Inschr. Certif., 6 pc., 73¾; Negot. 1831 en 1833, 5 pc., 97; idem 1840, 4 pc., 92½. Spanje, Nieuwe, 3 pc., thans 1 pc., 23⅞ a 24, gebl. 23¹⁵⁄₁₆; Nieuwe, 3 pc., 47⅞; Binnenl., 3 pc., 42⁷⁄₁₆ a 42⅝; Cert. Coup. Sp. Com. 6⁵⁄₁₆ a 6⅝, gebl. 6½; Amortis. Schuld 5⁷⁄₁₆ a 5½. Portugal, te Londen, 5 pc., 41⅝ a 41¾; idem, 4 pc., 39⅞. Oostenrijk, Metaliek 1816-1852, 5 pc., 81¼ a 81⅛; idem 1847, 2½ pc., 41⅞; idem 1851 en 1852, 2½ pc., 41¹⁵⁄₁₆ a 41¾; idem 1849, 5 pc., 93¼ a 93⅞; idem letter B, 5 pc., 93¼ a 93⅝. Grieken, te Londen, 5 pc., 7¼ a 7⅜. Philadelphia Bank 5¹⁄₁₆ a 5⅛. Grenada, te Londen, £ 100, 2½ pc., 22½; idem Uitgest., 11¼ a 11⁵⁄₁₆. Mexico, te Londen, Nieuwe, 3 pc., 26⅞.

**ROTTERDAM** *den 13 April*. Nederlanden, Werkelijke Schuld, 2½ pc., 64⅝ l. k., 64¹¹⁄₁₆ h. k., 64⅝ gebl. k.; idem idem 4 pc., 95¼ l. k., 95⁵⁄₁₆ h. k.; Aand. Nieuwewerk, *Cazaux*, 90. Belgie, bij *Rothschild*, 2½ pc., 52⅞. Spanje, Buitenlandsche, 1 pc., 24; Binnenl. a ƒ 6000, 3 pc., 42⅞ l. k., 43 h. k.; Coupons *Ardoin*, Bewijzen 6½; Amortis. 5¹¹⁄₁₆. Portugal, te Londen, 4 pc., 39⅝ l. k., 39¾ h. k. Oostenrijk, Metalliek, 5 pc., 81½ l. k., 81⅝ h. k.; idem, 2½ pc., 42. Mexico, 1851, Onbep., 3 pc., 26⅜; idem Bewijzen ƒ 8¹⁄₁₆. Griekenland, Coupons ƒ 1¹⁄₆₄. Mosquito Akkers 1¹⁵⁄₁₆ cents l. k., 2 cts. h. k.

**ROTTERDAM** *den 12 April*. Londen 2 maanden ƒ 11. 77½, kort ƒ 11. 85.

**AMSTERDAM** *den 13 April*. TARWE en ROGGE tot vorige prijzen bij gerijven verkocht; van Tarwe: 154 ℔ Kubanka ƒ 265. Van Rogge: 123 ℔ Taganrog ƒ 186. — GERST en HAVER zonder handel. — BOEKWEIT als voren: 118 ℔ Holsteinsche ƒ 221. — KOOLZAAD op 9 vaten Olie te leveren: in April eerstk. £ 57½; in Oct. eerstk. £ 59½; in Nov. eerstk £ 59½. — LIJNZAAD lager afgegeven: 112, 113 ℔ Petersburger ƒ 295. — RAAPOLIE prijshoudend: op 6 w. ƒ 34½; Vlieg. ƒ 33¾; 1 Mei eerstk. ƒ 33¾; 1 Sept. eerstk. ƒ 34; 1 Oct. eerstk. ƒ 34¼; 1 Nov. eerstk. ƒ 34½; 1 Dec. eerstk. ƒ 34¾. — LIJNOLIE: op 6 w. ƒ 30½; Vlieg. ƒ 29¼; 1 Mei eerstk. ƒ 29⅝. — HENNEPOLIE: op 6 w. ƒ 38; Vlieg. ƒ 37. — RAAPKOEKEN, per 1040 st., ƒ 68 a ƒ 70. — LIJNKOEKEN, per 104 st., ƒ 9 a ƒ 12½.

**SCHIEDAM** *den 12 April*. Jenever, het Nederl. Vat, zonder fust, ƒ 18. 75; Amsterd. proef, id. id., ƒ 20. Zonder de belasting.

---

## O P E N B A R E   V E R K O O P I N G E N
## *van HUIZEN, enz.,*

### IN HET NOTARISHUIS TE ROTTERDAM.

*Woensdag den 13 april.*

N.° 1. Het *Huis* (ingerigt tot Koffijhuis), *Bovenwoningen* en *Erve*, aan de westzijde van de Westewagenstraat en zuidhoek der Vierwindenstraat, wijk 5, n.° 593. In trekgeld ƒ 9500, daarboven ƒ 600, verk.

N.° 2. Het *Huis*, *Open Plaats* en *Erve*, aan de oostzijde van de Lombardstraat, tegenover het Leidscheveer, wijk 8, n.° 79. In trekgeld ƒ 5250 Voor den Afslag uit de hand verkocht.

Het *Huis*, *Pakhuis*, *Open Plaats* en *Erve*, aan het westeinde van de Boompjes, wijk 1, n.° 115. In trekgeld ƒ 22,000, daarboven ƒ 2500 verkocht.

Het *Huis* en *Erve*, aan het Plein binnen de Delftschepoort, hoek van het Haagscheveer, wijk 5, n.° 363. In trekgeld ƒ 13,600, verk.

Het *Winkelhuis*, *Bovenwoningen*, *Kelder*, *Open Plaatsen*, twaalf *Achterhuisjes* en *Erve*, aan de westzijde van den Schiedamschendijk, wijk 3, n.° 600, 636 tot en met 641. In trekgeld ƒ 8150, daarboven ƒ 500, verkocht.

N.° 1. Het *Pand*, bestaande in *Pakhuis*, *Bovenkamers* en *Erve*, aan de westzijde van den Schiedamschendijk, wijk 3, n.° 143.

N.° 2. Het *Pakhuis*, *Zolders*, *Bergplaats*, *Grond* en *Erve*, aan de noordzijde van de Sleutelsteeg, wijk 3, n.° 138.

N.° 3. Het *Huis*, *Bovenkamers*, *Open Plaats* en *Erve*, als voren, wijk 3, n.° 137.

N.° 4. Het *Pakhuis*, *Bovenkamers* en *Erve*, als voren, wijk 3, n.° 136. Gecombineerd om ƒ 18650 verkocht.

N.° 1. Het *Huis*, *Bovenwoningen* en *Erve*, aan het Achterklooster, wijk 11, n.° 516. In trekgeld ƒ 3450.

N.° 2. Het *Huis* en *Erve*, in de Zevenhuissteeg, aan de Nieuwehaven, wijk 11, n.° 148. In trekgeld ƒ 850.

N.° 1. Het *Winkelhuis*, waarin eene Broodbakkerij enz., en *Erve*, aan het Achterklooster, wijk 11, n.° 526 en 527. In trekgeld ƒ 6875.

N.° 2. Het *Huis enz.* en *Erve*, aan de westzijde van de Schubdevischsteeg, achter N.° 1, wijk 11, n.° 528. In trekgeld ƒ 1775.

N.° 3. Het *Winkelhuis enz.* en *Erve*, aan de westzijde van de Korte-Baanstraat, wijk 10, n.° 279. In trekgeld ƒ 4000.

N.° 1. Het *Huis*, *Bovenwoningen* en *Erve*, aan de noordzijde van de Kipstraat, genaamd Achterklooster, wijk 11, n.° 576. In trekgeld ƒ 2600.

N.° 2. Het *Huis*, *Bovenwoning* en *Erve*, aan de oostzijde van de Banketstraat, wijk 9, n.° 265. In trekgeld ƒ 1680.

---

## P U B L I C A T I E.

*Seinlichten te voeren door Zeilschepen en Zee-Stoomschepen.*

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM*, gezien de circulaire van den Heer Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland van den 29 Maart 1853 (*Provinciaalblad* n.° 40), brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden het navolgende Koninklijk besluit.

Staatsblad n.° 14. *BESLUIT van den 17 Maart* 1853, *houdende nadere bepalingen op het voeren van* seinlichten *door* zeilschepen, *en nopens op de binnenwateren te voeren* seinlichten, *door de* zeestoomschepen, *tot aanvulling en wijziging van de besluiten van* 9 *December* 1845 (Staatsblad n.° 68), *en* 29 *Januarij* 1850 (Staatsblad n.° 3).

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOTHERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien het gemeenschappelijk rapport van Onze Ministers van Marine, van den 29 Januarij ll., n.° 76, van Binnenlandsche Zaken, van den 26 Februarij jl., n.° 203, (6de afdeeling), van Buitenlandsche

Zaken, van den 1 Maart jl., n.° 6, en van Financien, van den 7 Maart 1853, n.° 75, In- en Uitgaande Regten, houdende voorstel om, in overeenstemming met de verordeningen deswege bij de naburige Staten ten uitvoer gelegd, te bepalen, dat ook de zeilschepen ter beveiliging der scheepvaart een seinlicht zullen moeten voeren en tevens om eene wijziging te brengen in de bepalingen van de Koninklijke besluiten van den 9 December 1845 (*Staatsblad* n.° 68) en 29 Januarij 1850 (*Staatsblad* n.° 3), met betrekking tot de te voeren seinlichten door de zee-stoomschepen op de binnenwateren:

Den Raad van State gehoord (advies van den 15 dezer, n.° 4);

Hebben besloten en besluiten:

1°. te rekenen van den 1 April 1853, zijn alle zeilschepen, hetzij onder zeil, hetzij gesleept wordende, eenig ander schip naderende, of door een ander schip wordende opgeloopen, verpligt, om van zons-ondergang tot zons-opgang een *helder licht* te vertoonen, in zoodanigen stand, dat gezegd licht, door het naderend schip kan gezien worden, en dat wel tijdig genoeg, om het gevaar van aanvaren voor te komen.

Alle zeilschepen ten anker liggende op reeden of stroomen, zijn, *te rekenen van genoemd tijdstip*, verpligt om van zons-ondergang tot zons-opgang, aan *den grooten top* een *helder licht* te laten branden.

Plaatsen, alwaar andere haven-reglementen voor het voeren van lichten bestaan, zijn hiervan uitgezonderd.

De lantarens die door de schepen, ten anker liggende, gebruikt worden, moeten zoodanig zijn vervaardigd, dat zij van rondom een helder licht verspreiden.

2°. met wijziging in zoover, van de verordeningen, vastgesteld bij Koninklijke besluiten van den 9 December 1845 (*Staatsblad* n.° 68) en 29 Januarij 1850 (*Staatsblad* n.° 3) te bepalen, dat de zee-stoomschepen uit zee komende en omgekeerd, zullen mogen blijven voeren de seinlichten tot nachtelijke verkenning van den koers op zee en in de zeegaten vastgesteld bij laatstgenoemd besluit, tot en van het *Fort-Bath*, de steden *Amsterdam*, *Rotterdam* en *Dordrecht* en alzoo met vrijstelling van de bij gezegd besluit gehandhaafde bepalingen van het Koninklijk besluit van den 9 December 1845 (*Staatsblad* n.° 68), nopens de te voeren seinen, door de stoomschepen, bevarende de *rivieren, stroomen* en *kanalen* van dit Rijk.

3°. de bepalingen van de aangehaalde Koninklijke besluiten, van den 9 December 1845 (*Staatsblad* n.° 68) en 29 Januarij 1850 (*Staatsblad* n.° 3), blijven overigens van volle kracht, en in verband hiermede, van toepassing.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Marine, van Buitenlandsche Zaken en van Financien zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staats-Courant* zal worden geplaatst.

*'s Gravenhage den 17 Maart 1853.*

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) THORBECKE.

De Minister van Marine,
(*get.*) ENSLIE.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) VAN ZUYLEN VAN NYEVELT.

De Minister van Financien,
(*get.*) VAN BOSSE.

Uitgegeven den *drie en twintigsten* Maart 1853.

De Staatsraad, Directeur van het Kabinet des Konings,
(*get.*) A. G. A. VAN RAPPARD.

*Rotterdam den 6 April 1853.*

Burgemeester en Wethouders voornoemd.

De Secretaris, De Burgemeester,
STORM VAN 'S GRAVESANDE. J. F. HOFFMAN.

---

*** J. SMIT, Moeder van *M. SMIT*, dienende als Marinier der 2de klasse op Zr. Ms. Fregat PALEMBANG, wordt bij deze uitgenoodigd om zich te vervoegen ter Secretarie alhier.

---

Getrouwd.

P. KERKHOVEN
en
J. BOOGAARS.

*Rotterdam*
*13 April 1853.*

---

Heden beviel te *Kralingen* van eene DOCHTER en een ZOON M. A. MONTAUBAN VAN SWIJNDREGT, Echtgenoot van

J. J. ZEEWOLDT.

*Rotterdam*
*9 April 1853.*
Eenige kennisgeving.

---

Bevallen van eene DOCHTER M. M. VRIJMONT, geliefde Echtgenoote van

Dr. SCHUYT.

*Rotterdam*
*10 April 1853.*
Eenige kennisgeving.

---

Heden overleed, na een kortstondig lijden, mijne geliefde Echtgenoot A. RIJPSTRA, in den ouderdom van ruim 61 jaren.

J. J. LEEMAN.

*Maassluis*
*8 April 1853.*

---

Heden overleed mijne hartelijk geliefde jongste Zuster, JACOBA MARTINIUS, na eene langdurige ongesteldheid, in den ouderdom van 43 jaren.

A. MARTINIUS.

*Rotterdam*
*den 11 April 1853.*

---

ZOMER DIENST.

## *Brielsche en Nieuwesluische*

**STOOMBOOT-VEREENIGING,**

*voor* **Passagiers, Goederen, Vee** *en verdere* **Commissiën**, *varende van*

**BRIELLE, NIEUWESLUIS, ROZENBURG, VLAARDINGEN, PERNIS, SCHIEDAM** *en* **ROTTERDAM**, *Vice Versa.*

**Aanvangende Vrijdag den 15 April 1853,**

en voorts dagelijks

van *BRIELLE* naar *NIEUWESLUIS, ROTTERDAM* *en tusschenliggende Plaatsen:*

Maandag en Dingsdag des morgens ten 5 ure, Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaturdag ten 5½ ure, des Zondags ten 7 ure.

Van *ROTTERDAM* langs *NIEUWESLUIS* naar *BRIELLE en tusschenliggende Plaatsen:*

Alle dagen des namiddags ten 5 ure.

Van *NIEUWESLUIS* naar *ROTTERDAM* *en tusschenliggende Plaatsen:*

Alle dagen, uitgezonderd des Zondags, des morgens ten 12 ure.

Van *ROTTERDAM* naar *NIEUWESLUIS:*

Alle dagen, uitgezonderd des Zondags, des morgens ten 10 ure.

*Informatien zijn te bekomen bij de Directie en de Agenten te*

| | |
|---|---|
| Brielle,........ *W. van der Linde.* | Schiedam,.... *H. H. Kluit.* |
| Hellevoetsluis, ... *J. van Putten.* | Rotterdam,.... *H. de Groot.* |
| Nieuwesluis,... *Vrijhof.* | Idem, ... Wed *J. Hanhelen.* |
| Vlaardingen,... *A. van der Vlis.* | En aan de Stoomboot. |

Van *HELLEVOETSLUIS* naar *NIEUWESLUIS:*

Maandag en Dingsdag des morgens ten 4 en 10 ure, Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaturdag des morgens ten 4½ en 10 ure, des Zondags ten 6 ure, doch wordt van eene welingerigte IJzeren Barge, en na aankomst der Stoomboot te *Nieuwesluis* onmiddellijk terug naar *Hellevoetsluis.*

*De Vereeniging heeft ook de concessie tot het slepen van* **Zeeschepen**, *waaromtrent men informatien bij de Agenten bekomen kan.*

---

# STOOMBOOTVAART OP SCHOTLAND.

## Voor Passagiers en Goederen.

Naar **LEITH**, het Stoom-Schroefschip ***IVANHOE***, Kapitein ***George Craib***, vertrekt SATURDAG 16 April, des morgens vroeg. Adres bij *GEORGE LEVINGSTON & J. A. HOUWENS*, Agenten te Rotterdam, en bij *DONALD R. MACGREGOR*, Agent te Leith.

---

*** ***Chirurgijn E. DEKKER*** is Verhuisd naar de noordzijde van de **Wijnhaven**, wijk **2**, n.° 196.

---

*** **ACADEMIE**

**VAN BEELDENDE KUNSTEN EN TECHNISCHE WETENSCHAPPEN** ***te Rotterdam.***

De LEERLINGEN van de Academie, welke wenschen gebruik te maken van het ***ZOMER-ONDERWIJS*** in **HANDTEEKENEN, BOUWKUNSTIG- en MACHINE-TEEKENEN**, worden uitgenoodigd zich aan te melden bij eene Commissie uit het Bestuur, welke Zitting zal houden op Woensdag 20 April 1853, des avonds van 7 tot 9 ure, in het Gebouw der Academie.

*Rotterdam den 12 April 1853.*

Namens het Bestuur,
C. G. SCHUTZE VAN HOUTEN,
*Lid en Secretaris.*

---

*** GECOMMITTEERDEN der NEDERDUITSCHE GEREFORMEERDE GEMEENTE te *ROTTERDAM* geven bij deze aan Belanghebbenden kennis, dat overeenkomstig **Art. 6** van het Plan der **drie Per Cents GELDLEENING** tot goedmaking van de Kosten van aanbouw der Nieuwe Zuiderkerk, op heden de hierna volgende Schuldbekentenissen: N.os **91, 118, 125, 203, 223** en **286**, bij Uitloting zijn aangewezen om met primo October dezes jaars, aan het Kerkenkantoor, tegen intrekking der Schuldbekentenissen en daarbij behoorende Coupons, in gereed Geld te worden afgelost. En geven Gecommitteerden voornoemd wijders nog kennis, dat, indien de Houders der nu uitgelote Schuldbekentenissen eene onmiddellijke aflossing mogten verkiezen, daartoe de gelegenheid ten Kantore voornoemd zal worden gegeven, mits zich binnen den tijd van veertien dagen na dato dezes aanmeldende, geschiedende dan de Aflossing tegen intrekking van al de nog onvervallene Coupons, en met bijbetaling van de Renten tot 15 April 1853.

Gecommitteerden voornoemd.
Namens dezelven,
A. L. COENEN.

*Rotterdam*
*13 April 1853.*

---

*Eene gevaarlijke Wonde in de Dij genezen door de*

# ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY.

Omtrent drie jaren geleden had de Heer ACTON, te Melbourne woonachtig, het ongeluk eene zware wonde aan het Been te krijgen, door dat het paard, hetwelk hij bereed, op hol geraakende, langs eenen muur snelde en het Been des Ruiters in eene hevige aanraking met denzelven bragt. Achttien maanden lang moest hij ten gevolge daarvan te bed liggen, zoodat ten laatste zijn gezondheid zoodanig verzwakte, dat men aan het behoud van zijn leven begon te wanhopen. Eindelijk begon hij de **Zalf** en **Pillen** van **Holloway** te gebruiken, ten gevolge waarvan de wonde spoedig genas en de Zieke ook overigens geheel herstelde.

Zijn op *franco* aanvraag à contant te bekomen bij den Heer **N. C. M. VAN SOMEREN BRAND**, Depôthouder te **Dordrecht**; aan het Hoofd-Depôt bij den Heer **J. STRAATMAN**, te **'s Hertogenbosch**; alsmede te **Londen**, Strand, **244**, *Holloway's Etablissement.* — *Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen thans de volgende:*

**DOOSJES PILLEN** van *f* 0. 80, *f* 2. 10, *f* 3. 30, *f* 7. 40, *f* 17. 10, *f* 25. 60.
**POTJES ZALF**..... " - 0. 90, - 2. 10, - 3. 30, - 8. 15, - 15. 90, - 23. 90.

---

*** OPENBARE AANBESTEDING.

**Burgemeester** en **Wethouders** van ***Rotterdam*** zullen op Dingsdag den 19 April 1853, des middags ten 12 ure, ten Raadhuize aldaar aanbesteden:

1.° Het **MAKEN** van **VIJF GEMETSELDE KAAIMUREN** en het **BESTRATEN** van de **RUIMTE** tusschen die Muren en de bestaande Straat.

2.° Het **VERNIEUWEN** van eenige **STRAATWEGEN** in en buiten deze Gemeente, benevens het Onderhoud daarvan gedurende *vijf jaren.*

3.° Het **VERNIEUWEN**, **HERSTELLEN** en **VOEGEN** van eenige **KAAIMUREN** in de Binnen- en Buitenstad, benevens het **HERSTELLEN** en **VOEGEN** van Twee **GEMETSELDE BRUGGEN.**

En 4.° Het doen van eenige **VERNIEUWINGEN** en **HERSTELLINGEN** aan de **GEMEENTE-WERKEN** van *ROTTERDAM*, gelegen onder de gemeente *Overschie*, benevens het Onderhoud daarvan gedurende *vijf jaren.*

Alles nader omschreven in de Bestekken, welke, op de gewone dagen en uren, ter lezing liggen op de *Plaatselijke Secretarie* en het *Stads Timmerhuis* te *Rotterdam*, en voorts ook voor den prijs van 20 *cents* per stuk verkrijgbaar zijn bij de Wed. P. VAN WAESBERGE en ZOON, Boekdrukkers, in den Houttuin, wijk 11—194.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen aan gemeld Timmerhuis. De aanwijzing *in loco* zal nog plaats hebben:

Van het Werk N.° **2**, voor zoo veel den Goudschen Straatweg betreft, op Vrijdag den 15 April 1853, des namiddags ten 3 ure, te beginnen aan den Hoogenzeedijk, buiten de voormalige Oostpoort;

Van het Werk N.° **3** op Donderdag den 14 April 1853, des namiddags ten 3 ure, te beginnen, aan de West-Schiekade, en

Van het Werk N.° 4 op Saturdag den 16 April 1853, des namiddags ten 3 ure, te beginnen aan de Groote Heul.

---

*** OPENBARE AANBESTEDING.

**Burgemeester** en **Wethouders** van ***Rotterdam*** zullen almede op Dingsdag den 19 April 1853, des middags ten 12 ure, ten Raadhuize aldaar, ***aanbesteden***, na den afloop der overige Aanbestedingen:

**HET DEMPEN** van de **BINNENVEST**, genaamd *DE BAAN*; van de **SLOOT** tegen over de Scheveningsche Vischmarkt, en van de **SLIJKVAART**, alle in de Gemeente *Rotterdam*, en

**HET MAKEN** van een **WELPUT**, voor het nieuw gebouwd wordende School in den *Oppert*; alles nader omschreven in het Bestek en de Voorwaarden, die, op de gewone dagen en uren, ter lezing liggen op de *Plaatselijke Secretarie* en het *Stads Timmerhuis* te Rotterdam, en voor zoo veel het dempen der Binnenvest betreft, ook voor den prijs van 15 *Cents* verkrijgbaar zijn bij de Wed. P. VAN WAESBERGE en ZOON, Boekdrukkers in den Houttuin, wijk 11, n.° 194.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen aan gemeld Timmerhuis. De aanwijzing *in loco* van de Demping zal plaats hebben op Maandag 18 April 1853, des voormiddags van 9 tot 12 ure.

---

**BELANGRIJK BERIGT.**
**Koninklijke Fabriek van**

# BEHANGSELPAPIER

## EUGÈNE DEVIS,

*Leverancier van het Hof. Opvolger van* **van Gelder**, **Parijs 54**, *Place de la Chapelle* te **Brussel**, heeft de eer ter kennisse van het Publiek te brengen, dat hij in **St. Lucas**, te Rotterdam, is **UITGEPAKT** en aldaar gedurende 10 dagen zal vertoeven. Men zal aldaar vinden eene volkomen keus van allerhande soort BEHANGSELPAPIER, van 20 Cent tot 45 Francs de Rol, en GESATINEERD PAPIER van 45 Cent; voorts allerhande soort SITS of MEUBELPAPIER, waarvan de Stoffen bestaan; SCHOORSTEEN-VERSIERSELEN; GEMARMERDE PAPIEREN, ook die het Eikenhout naabootsen, en eindelijk alles wat de Schoonheid van Meubel en Decoratien betreft.

***EUGÈNE DEVIS*** zal tot Fabrieksprijzen verkoopen en de afzending *franco* ter woonstede doen. Hij guarandeert de soliditeit van het Artikel.

---

*** *ROTTERDAM.* — De Heer **DENTZ**, *Dentist van Z. M. den Koning, van H. M. de Koningin-Moeder, van Z. K. H. Prins* Frederik *der Nederlanden en van H. K. H. de Kroonprinses van Zweden en Noorwegen enz.*, zal MORGEN den 15den alhier arriveren en tot Donderdag den 21 dezer vertoeven; gelogeerd in **den Arend** op de Hoogstraat.

---

**ECHTELIEDEN**, zonder Kinderen, beiden 30 jaren oud, van de Gereformeerde Godsdienst, wenschten langs dezen weg te beproeven om in eene **Betrekking** te worden geplaatst binnen of buiten deze Stad, welke hun, met eenig klein Vermogen, hetwelk zij door nog uitoefenende Negotie hebben verkregen, een **Burger-Bestaan** kan verschaffen. Daar de vreeze des Heeren op hunne harten is wegende, wenschten zij, hoezeer geen *ruim* bestaan, echter zoodanig een, waarbij zij *den Zondag* naar hunne overtuiging kunnen doorbrengen. Reflecterenden worden verzocht, liefst vóór ultimo April (e. k.) zich met *franco* Brieven te vervoegen onder de letters G R G, bij den Boekhandelaar G. B. POESCHMANN, Hoogstraat, wijk 11, n.° 420.

---

OPENBARE VERKOOP van ongeveer **600** ▢ **Ellen STRAATKEIJEN** (circa 36,000 Stuks), op Saturdag den 23 April 1853, des namiddags ten *drie* ure, ten Raadhuize der gemeente Oud-Beijerland. Inlichtingen te bekomen ter Secretarie en bij den Architect *C. MARIS*, aldaar.

---

Waarschijnlijk komt door bijzondere omstandigheden, tegen Augustus aanstaande, de gelegenheid open tot het *HUREN* van een **zeer Goedkoop BOVENHUIS**, bestaande uit 4 Kamers, waarvan 2 Uitzigt aan de Rottezijde, Zolder, Vliering, verdere Gemakken en geheel Vrij, met zeer geringe Personele Belasting. Hierop reflecteerenden gelieven zich te adresseren aan den Boekverkooper *G. VAN BERGEN*, Fransche Water, bij wien informatien te bekomen zijn.

---

**NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.**

De DIRECTIE maakt bekend, dat de **VOORJAARS INDIGO- en COCHENILLE-VEILINGEN** der Maatschappij, van **1853**, zullen gehouden worden op de plaatsen en dagen, en bestaan uit de hoeveelheden hieronder gemeld:

*Te* **Amsterdam**, *op Donderdag* **28** *April* **1853**,

27 heele } Kisten **Java INDIGO**,
1327 kwart }
181 .......... " **COCHENILLE**, } ligg. aldaar.

*Te* **Rotterdam**, *op Maandag* **2** *Mei* **1853**,

317 heele } Kisten **Java INDIGO**,
305 kwart }
189 .......... " " **COCHENILLE**, } ligg. aldaar.

De Directie geeft voorts de verzekering, dat zij, vóór hare gewone Najaars-Veilingen van 1853, geene andere **Indigo en Cochenille** dan de bovengemelde Partijen ter markt zal brengen.

De NOTITIEN met de VEIL-CONDITIEN zullen ter tijd worden uitgegeven.

*Amsterdam*
*16 Maart 1853.*

DE MONCHY, *Pres.*
DE CLERCQ, *Secr.*

---

**NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.**

De DIRECTIE maakt bekend dat door haar zullen worden geveild:

*Te* **Rotterdam**, *op Donderdag* **12** *Mei* **1853**,

**20634** Kranjangs en Kanassers **JAVA SUIKER**, liggende te *Rotterdam*;

**33554** Kranjangs en Kanassers **JAVA SUIKER**, liggende te *Amsterdam*;

**5630** Kranjangs en Kanassers **JAVA SUIKER**, liggende te *Middelburg.*

De **Notitien** met de **Veil-Conditien** zullen in tijds worden uitgegeven.

*Amsterdam den 11 April 1853.*

DE MONCHY, *Pres.*
DE CLERCQ, *Secr.*

---

**INGEZONDEN STUKKEN.**

P. D. leest in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, dat de Israëlitische Onderwijzersvereeniging in Zuidholland, die den 25 dezer e. k. alhier openbare vergadering zal houden, en waarbij de Heer *A. D. Lutomirski* als spreker zal optreden, reeds aanvankelijk veel nut heeft gesticht en belangstelling waardig is; hij wenscht te weten, welk nut die vereeniging eigenlijk heeft verspreid, meenende dat niet *woorden* maar wel *daadzaken* hier afdoende zijn.

---

*Te Rotterdam*, bij ARRENBERG & VAN REYN.

# HANDELINGEN
DER
# STATEN-GENERAAL.

## BERAADSLAGINGEN
*over de* **HERSTELLING** *der*
## BISSCHOPPELIJKE HIERARCHIE IN NEDERLAND,
*gehouden in de zitting der Tweede Kamer van*
**Woensdag den 13 April 1853.**

De heer *van Doorn* vraagt het woord en wenscht verlof te bekomen tot het rigten van vragen, meer bijzonder aan de Ministers voor de R. K. Eeredienst en van Buitenlandsche zaken. Na de aanduiding, aan welke Ministers hij de vragen zal rigten, zal hij wel niet behoeven te zeggen dat hij op het oog had de tijdingen, welke men onlangs het eerst uit vreemde en daarna uit binnenlandsche dagbladen heeft vernomen, omtrent de oprigting der bisdommen in Nederland. Die tijdingen hebben de algemeene opmerkzaamheid levendig gaande gemaakt en op het gemoed van velen eenen diepen indruk doen ontstaan, ja, in sommige plaatsen tot handelingen en gevolgtrekkingen [illegible] die in de toekomst zouden kunnen te weeg brengen dat de goede houding en de onderlinge verstandhouding der burgerij ligt in gevaar werd gebragt. Hij weet het, dat het onderwerp dat hij behandelt van zeer teederen aard is. Hij is te zeer overtuigd van de noodzakelijkheid die er bestaat, om, vooral in ons Land, toegevend en verdraagzaam te zijn, vooral wat geloofszaken betreft, dan dat hij niet trachten zou alles te vermijden, wat strekken kan om iemand aanstoot te geven. Hij vleit zich dat zijne bedoeling niet zal worden miskend, zoo hij wijst op hetgene men rondom zich ziet gebeuren en op hetgene ieder in zijn kring kan waarnemen. Hoe zeer hij daaraan niet meer gewigt hechten wil, dan behoort, zoo meent hij toch aan den anderen kant, dat men hetgene waargenomen wordt niet geheel veronachtzamen mag. Naar het hem voorkomt, is de tegenstand, dien men opmerkt, niet zoo zeer het gevolg van zekere beduchtheid voor de verschijning der Bisschoppen, maar veeleer daarvan, dat men heeft hooren gewagen van eene herstelling van zaken, welke lang geleden hier te Lande is te niet gegaan, en die tot een afgesloten tijdperk in onze geschiedenis behoort. Hij betreurt het, dat die opvatting niet eerder door eene mededeeling van de zijde der Regering is te keer gegaan, opdat de Natie in staat gesteld wierd, kalm en beraden een juist oordeel te vellen. Hij herinnert dat, in de zitting der Kamer van 29 nov. jl., door den Minister van Buitenlandsche Zaken te kennen gegeven is, dat de onderhandelingen met het Hof van Rome alleen geloopen hadden over de vraag, of het Concordaat van 1827 en de overeenkomst van 1841, bij de tot stand te brengen nieuwe organisatie, stilzwijgend als vervallen moesten worden aangemerkt, dan of die overeenkomsten uitdrukkelijk moesten worden afgeschaft. Met wederzijdsch goedvinden werd tot dit laatste besloten. De toen [illegible] de zaken der R. K. Eeredienst deelde [illegible] mede dat, zoo er tot eene organisatie werd overgegaan, dan deswege en te gelegener tijde mededeelingen bij de Regering werden te gemoet gezien. Sedert dat tijdstip is er niets meer bekend geworden. Nu men zoo eensklaps door de nieuwspapieren verneemt, dat hetgene bij het Concordaat bepaald was, zoo aanmerkelijk zal worden gewijzigd, en nu men te gelijk hoort gewagen van die *herstelling* van wat reeds lang opgeheven was, nu wordt het ook tijd, naar hij meent, om *volledige* opening te bekomen van al hetgene te dezer zake mogt verhandeld zijn en wat tot het genomen besluit geleid heeft. De spreker heeft ten doel, de Regering uit te lokken tot het geven van al die ophelderingen, welke zij meent nuttig en oirbaar te zijn. Hij hoopt, dat de Kamer hem het verlof verleenen zal tot het rigten van eenige vragen aan de Ministers en dat de Regering zich bereid zal betoonen daarop onmiddellijk te antwoorden.

De Kamer verleent den heer *van Doorn* onmiddellijk het gevraagde verlof, waarop die heer hervat, dat het zijne bedoeling is, eene zoo volkomen mogelijke mededeeling te verkrijgen van hetgeen nopens deze gewigtige zaak gedaan en tot stand gebragt is. Tot hiertoe is er nog niets officieels gebleken, zoodat de ingezetenen buiten staat zijn, met volkomene bewustheid en kennis van zaken te oordeelen. Veel van hetgeen hij wenscht te weten, is zeer moeijelijk in bepaalde vragen te bevatten, maar toch acht hij het noodig te kennen wat de Regering tot de beslissing ten deze heeft geleid. Hij bepaalt zich tot het verzoek, om, zoo er eenige stukken te dezer zake mogten gewisseld zijn, daarvan mededeeling te mogen bekomen. Wat hij [illegible] om de gemoederen [illegible] te stemmen en om, zonder vooringenomenheid, te kunnen oordeelen. Daarom meent hij, dat het bovenal noodig is aan te toonen, dat hier niet kan gedacht worden aan de herstelling van iets, dat in den boezem der Natie zoo veel tegenkanting en treurige herinneringen ondervindt. Het is daarop en op de volgende vragen, dat hij gaarne heden een bepaald antwoord der Regering zou verlangen. Hij vraagt dan of het waarheid is, dat aan de R. K. Kerk in ons Land is gegeven eene kerkelijke organisatie door de oprigting van vijf bisdommen? Zoo ja, is dit dan het gevolg van een Concordaat met het Hof van Rome, of, met andere woorden, is daartoe van Staats wege medegewerkt? Of heeft men gedacht aan eene eigene, geheel op zich zelf staande regeling? Zoo dit laatste het geval is, zal die dan al of niet aan de voorafgaande kennisneming der Regering onderworpen zijn? Zal niet, even als bij het reglement voor het Hervormd Kerkgenootschap, een voorafgaand onderzoek behooren plaats te hebben wat al dan niet kan goedgekeurd worden? Moet de mededeeling van 29 november jl. niet zóó worden opgevat, dat de Regering nog eene voorafgaande kennisgeving van Rome verwachtte? Zoo dit niet geschiedde, is er dan niet eene tekortkoming aan hetgeen de waardigheid der Regering vordert? Hoe is dan tot stand gebragt de intrekking van het Concordaat van 1827 en van de overeenkomst van 1841? En mogten er over die intrekking eenige stukken gewisseld zijn, dan vraagt hij, dat ook die medegedeeld worden. Zoo de Regering ten eenenmale onkundig is gebleven van de wijze en het tijdstip waarop de meergemelde organisatie zou worden ingevoerd en van het voornemen om te herstellen wat vroeger heeft bestaan, bijzonder de vestiging der bisdommen, bestaat er dan bij de Regering geene reden om het gedrag te laken van den Nederlandschen Gezant te Rome? En keurt ze dan niet noodzakelijk een protest, vertoog of andere voorziening aan hare zijde? De spreker hoopt, dat de Regering het moge goedvinden op een en ander, zoo mogelijk nog heden, te antwoorden.

De Minister van Justitie, voorloopig belast met het ministerie voor de zaken der Roomsch Katholieke Eeredienst, zegt het navolgende:

„ Mijne Heeren, de Regering kon wel verwachten, dat de Staten-Generaal zouden wenschen inlichtingen te ontvangen omtrent de nieuwe organisatie der R. K. Kerk hier te Lande, en het is daarom dat zij zich heeft voorbereid om onmiddellijk aan dien wensch te kunnen voldoen. Ik heb dienvolgens de eer het volgende mede te deelen, waaruit de Kamer den loop dezer zaak *volledig* zal leeren kennen.

„ Het komt niet ondienstig voor, in de eerste plaats, te herinneren, dat zoowel in de gewisselde stukken, als bij de openbare beraadslagingen over de begrootingen van de beide departementen der Eerediensten voor de jaren 1851, 52, 53, deze aangelegenheid ter sprake werd gebragt.

„ Bij de behandeling der begrooting van 1851 werd door de Regering c. a. als beginsel erkend, dat ieder kerkgenootschap de vrijheid heeft, zijn inwendig bestuur naar goedvinden te regelen; dat alle verandering in de bestaande kerkorde voortaan alleen van de Kerk kunne uitgaan, en dat zij daartoe kan besluiten buiten eenigen invloed van de Regering, die alleen zal hebben toe te zien, dat daarbij niets worde toegelaten strijdig met de Grondwet of met de rust en de veiligheid van den Staat.

„ De Regering voegde hierbij, dat het met hare inzigten strookte dat ook de R. K. Kerk, even als ieder ander erkend kerkgenootschap hier te Lande, hare aangelegenheden op het kerkelijk terrein zelve regelt, altijd onder voorbehoud van het grondwettig toezigt.

„ Mededeelingen in denzelfden zin zijn bij de behandeling der begrootingen van 1852 en 53 aan de Staten-Generaal gedaan en de beginselen der Regering aangaande de vrijheid, aan alle kerkgenootschappen, wat de regeling van hun inwendig bestuur betreft, toegekend, hebben geene tegenspraak ontmoet; die beginselen zijn veeleer door de Staten-Generaal gedeeld.

„ Thans overgaande tot de vermelding van het verhandelde tusschen het Gouvernement en het Hof van Rome, met betrekking tot de regeling der aangelegenheden van de R. K. Kerk, zal ik de eer hebben den zakelijken inhoud der gewisselde stukken ter kennis van de Kamer te brengen.

„ Bij missive van den Internuntius van den Pauselijken Stoel bij ons Hof dd. 9 december 1851, werd aan het Gouvernement te kennen gegeven, dat de Paus uit de door de Regering aan de Staten Generaal gedane en door dezen gunstig opgenomene mededeeling ontwaard hebbende dat de organisatie der R. K. Kerk tot stand kon worden gebragt, van meening was dat het tijdstip om daartoe over te gaan was genaderd, doch dat men wenschte de inzigten der Regering te kennen over het voortdurend bestaan van het in 1827 gesloten, doch onuitgevoerd gebleven Concordaat.

„ Den 24 maart 1852 werd op die mededeeling door den Minister van Buitenlandsche Zaken geantwoord, dat, volgens de beginselen der Grondwet, ieder kerkgenootschap zijne eigene organisatie kan daarstellen, behoudens zijne ondergeschiktheid aan de wetten van den Staat; dat echter, wanneer van die vrijheid gebruik wordt gemaakt, de Staat ontslagen zal zijn van de verbindtenissen, bij het Concordaat van 1827 aangegaan.

„ De verdere briefwisseling heeft uitsluitend tot dit laatste punt betrekking gehad.

„ De Internuntius beantwoordde den 23sten junij 1852 het dezerzijds schrijven van 24 maart, en stelde voor, het bedoelde Concordaat ter zijde te stellen, zonder het echter vervallen te verklaren.

„ Den 24sten augustus opvolgend werd door den Minister van Buitenlandsche Zaken betoogd dat, bij de eventuëele organisatie der R. K. Kerk, het Concordaat noodzakelijk moest vervallen; dat men zich met geene *ter zijde stelling* kon vergenoegen, en dat al de aangegane verbindtenissen voor goed moesten worden vernietigd, waaromtrent eene stellige verklaring van de zijde van het Hof van Rome werd verzocht.

„ Dergelijke verklaring werd den 17 september jl. door den Internuntius op uitdrukkelijken last van den Paus gegeven, waarmede dezerzijds den 16den der volgende maand genoegen werd genomen.

„ Op die wijze is de zaak tot een einde gebragt.

„ De Regering heeft onlangs mededeeling ontvangen van de apostolische brieven, dd. 4den, en van de allocutie van den Paus, dd. 7 maart jl.

„ Uit die stukken blijkt, dat de Paus, tot de organisatie der R. K. Kerk in dit Rijk overgaande, *vijf* bisdommen, waaronder een aartsbisdom, heeft ingesteld, in dier voege, dat de drie tot hiertoe bestaan hebbende apostolische vicariaten van *'s Hertogenbosch*, *Breda* en *Roermond*, *drie* bisdommen zullen uitmaken, de grenzen van de gewezene vicariaten behoudende, en dat de overige gedeelten van het Rijk, die tot de Hollandsche zending behoord hebben, onder twee bisdommen zullen ressorteren, namelijk de provincien van *Utrecht*, *Gelderland*, *Overijssel*, *Drenthe*, *Groningen* en *Friesland*, onder het aartsbisdom van *Utrecht*, en de provincien *Noordholland*, *Zuidholland* en *Zeeland*, onder het bisdom van *Haarlem*.

„ Deze regeling heeft ten gevolge, dat de R. K. Kerk in ons Rijk niet meer zal bestuurd worden door den Internuntius van den Paus, *als vice-superior van de Hollandsche missie*, maar door Nederlandsche kerkvoogden, een zelfstandig bestuur uitmakende.

„ Eindelijk is nog aan de Regering medegedeeld de benoeming van *vier* Bisschoppen. De apostolische vicaris van *'s Hertogenbosch*, de heer *Zwijsen*, is benoemd tot aartsbisschop van *Utrecht*, blijvende deze kerkvoogd echter belast met het bestuur van het dioces *'s Hertogenbosch*, terwijl tot bisschoppen van *Haarlem*, *Breda* en *Roermond* zijn benoemd de heeren *van Vree*, thans president van het R. K. seminarie te *Warmond*, *van Hooydonk* en *Paredis*, tot hiertoe apostolische vicarissen van *Breda* en van *Limburg*.

„ Ziedaar, Mijneheeren, de volledige mededeeling van al wat omtrent deze aangelegenheid bij de Regering bekend is.

„ Eene omstandigheid vermeen ik er echter nog bij te moeten voegen, zij is deze: in de hiervoren medegedeelde briefwisseling tusschen onze Regering en het Hof van Rome is van onze zijde meermalen het verlangen te kennen gegeven, om voorloopige mededeeling te ontvangen van de wijze waarop en de tijd wanneer tot de kerkelijke organisatie zou worden overgegaan; had het Hof van Rome aan dit verlangen gevolg gegeven, dan zou welligt, door eene gepaste raadgeving, voorkomen zijn het minder voegzame, dat men in den nu gebezigden vorm aantreft, en waardoor bij zeer velen onzer landgenooten een ongunstige indruk is ontstaan, dien het zoo heilzaam zou zijn geweest te vermijden.

„ Alvorens deze mededeeling te eindigen, zij het mij vergund te herinneren, hoewel zulks voor deze Vergadering onnoodig mag schijnen, dat het hier geldt een maatregel van *zuiver godsdienstigen aard*; dat de nieuwe regeling der R. K. Kerk *onmogelijk* eenig nadeel noch hinder aan andere kerkgenootschappen kan toebrengen; dat die regeling ook tot geene gevolgen in het burgerlijk leven kan leiden, en dat overigens door de Regering naauwlettend zal worden toegezien, dat ieder kerkgenootschap zich houde binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat; — wat dit laatste betreft, geef ik bij deze de plegtige verzekering, dat ik, als minister van justitie, met de meeste zorg daartoe zal bijdragen."

„ Moge deze mededeeling strekken tot bevordering van eensgezindheid en van opregte verdraagzaamheid onder alle geloofsbelijdenissen van ons Rijk."

De heer *van Doorn* dankt voor de ontvangene mededeelingen. Hij gelooft, dat de zaak nu tot meerdere klaarheid is gekomen. Hij hoopt dat de ontvangen mededeelingen tot bevrediging en tot bevordering van rust bij de bevolking zullen leiden. Hij merkt echter op, dat sommige, immers vier der door hem gedane vragen, door den Minister niet zijn beantwoord. Welligt dat een der andere Ministers zich met die taak belasten zal. Het is wenschelijk dat ook daarop eenig antwoord worde gegeven. Hij stelt er prijs op, dat de Regering de grondwettige bepaling handhave, om zorg te dragen, dat de Koning wake, dat alle kerkgenootschappen zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat. Hoe veel vertrouwen hij ook stelt in de verklaringen door den Minister deswege gegeven, meent hij te moeten vragen, of de Regering, wanneer zij geene kennis neemt van de eerste inrigting, dan volkomen gerust kan zijn, ten aanzien van hetgeen daarbij is vastgesteld voor de toekomst? Hij herinnert dat, toen er sprake was van de vestiging der kerkorde voor de Hervormde Eeredienst, de Regering toen bepaald heeft onderzocht, wat daarbij werd voorgeschreven, en zij toen bepaalde uitsluitingen heeft gemaakt en aan de goedkeuring van sommige punten uitdrukkelijke reserves heeft verbonden. Nu komt het hem voor, dat, als men van grenzen en jurisdictie der Katholieke gemeente gewaagt, men dan wel zal mogen vragen, of er te dien aanzien niet dezelfde weg moet worden bewandeld, als toen er sprake was van de Hervormde Kerk?

De Minister van Buitenlandsche Zaken is gaarne bereid de onvolledigheid te herstellen, die men in de beantwoording van de gedane vragen heeft gemeend op te merken. Hij breidt die beantwoording zelfs uit en past haar al dadelijk op de eerste vraag toe, betrekkelijk de gewisselde stukken. Uit de inzage dier stukken zal niets meer blijken dan hetgeen men reeds weet en heden medegedeeld is. Hij maakt echter volstrekt geene zwarigheid, die stukken over te leggen, maar hij merkt op, dat zij onderhandelingen betreffen, welke tusschen twee gouvernementen gevoerd zijn, waarvan de openbaarmaking niet dan met wederzijdsch goedvinden kan plaats hebben. De mededeeling dient zich alzoo tot de nederlegging ter griffie te bepalen en geschiedt derhalve niet, om die stukken door middel van de drukpers bekend te maken. Het is onder dat voorbehoud, dat hij geen bezwaar vindt in de mededeeling der bescheiden. — Wat aangaat de vraag, of er eenige voorafgaande officiële mededeeling van den kant van het Hof van Rome heeft plaats gehad, en zoo neen, of de waardigheid der Regering dan niet is aangerand, meent hij eene ontkennende beantwoording te moeten geven. Dezerzijds is bij elke gelegenheid er hooge prijs op gesteld op eene voorafgaande mededeeling. Van de andere zijde heeft men deswege het stilzwijgen in acht genomen. Men dacht alzoo dat er geen bezwaar tegen het verzoek bestond. Nu men aan het verlangen *niet* heeft voldaan, schijnt dit bezwaar wel te hebben bestaan. Maar het eenige gevolg, dat dit kan opleveren, kan alleen dit zijn, dat men zich daarover gevoelig betoont en dit kenbaar maakt. En wat het gedrag van den Nederlandschen Gezant te Rome aangaat, er bestaat volstrekt geene reden om dat gedrag te laken. Integendeel met genoegen kan hij verklaren, dat die Gezant zich buiten deze geheele zaak heeft gehouden. Alle onderhandelingen zijn hier tusschen zijnen ambtsvoorganger en den Pauselijken internuntius gevoerd. Er bestaat alzoo geen grond hoegenaamd, om het gedrag van den Gezant in het allerminste te laken.

De Minister van Finantien, belast met de zaken der Hervormde Eeredienst, acht zich verpligt te antwoorden op de gedane vraag, waarom bij de regeling der R. K. Kerk niet dezelfde weg als ten aanzien der Hervormde Kerk bewandeld is? Reeds vroeger heeft hij opgemerkt, dat de beide zaken niet op gelijke lijn kunnen geplaatst worden. Het is bekend, dat de reserves onder welke het reglement voor het Hervormd Kerkgenootschap is goedgekeurd, niet onder zijn ministerie gemaakt zijn. Hij zal de handelwijze van zijnen ambtsvoorganger noch verdedigen noch bestrijden. Maar hij zal alleen doen opmerken, dat de elf reserves, die er gemaakt zijn, het noodwendig gevolg zijn van den weg, die gevolgd is bij de herziening van het reglement voor de Hervormde Kerk. In plaats van eene constituante te benoemen, heeft men het reglement van 1816 in het oog gehouden. Men heeft zich dus geheel in den kring

van het oude reglement bewogen. Hier is het echter een geheel andere staat van zaken. Zoo men nu op het groot verschil opmerkzaam maakt, dan valt er op te antwoorden, dat de beide zaken volstrekt niet waren gelijk te stellen.

De heer *Gevers van Endegeest* vangt aan met op te merken, dat men het weinige, wat men van den kant van het Ministerie gehoord heeft, reeds gedacht had te vernemen. Het komt eigenlijk daarop neder, dat door de Regering na den 29 november jl. niets is gedaan. De geheele houding der Regering, het stilzwijgen in het officiële dagblad, toont aan, dat van hare zijde schier niets gedaan werd. Uit de mededeelingen van 29 november jl. was gebleken, dat, met wederzijdsch goedvinden, het vroeger gesloten Concordaat geheel was te niet gedaan en alle verbindtenissen, daaruit voortvloeijende, als vervallen werden beschouwd. Door de Regering werd alzoo er gaaf in toegestemd, dat met het Concordaat ook wegvielen sommige salutaire bepalingen, die daarin waren vervat. De spreker geeft zijne bevreemding te kennen, dat de Regering niet voorzien heeft den indruk, die deze invoering der bisdommen en die regeling der R. K. Kerk op het grootste deel der bevolking zou maken. De Regering heeft alzoo, zijns inziens, miskend het Protestantsch element, hetwelk in ons Land bestaat, en niet in het oog gehouden den aard der banden, die tusschen de Protestantsche bevolking en het Stamhuis van Oranje zoo innig bestaan. Door de Regering is niet bevroed de sensatie, de scheuring, de klove, die, naar het te vreezen is, zoo ligt mogelijk zijn, zoo ligt kunnen ontstaan. De Regering heeft alzoo eene dwaling begaan. Zij heeft in dat opzigt niet aan hare roeping beantwoord. Vraagt hij zich af, wat de Regering had kunnen doen, dan herinnerde hij zich, dat het 5de additionele artikel der Grondwet eenige wetten voorschrijft, die binnen zekeren tijd moeten worden vastgesteld. Ten gevolge van *force majeure* en andere oorzaken, is aan dat grondwettig bezwaar nog niet voldaan. Dezelfde wapenen, die men bezigt om dat te verdedigen, konden ook worden ingebragt tot behoud van het *status quo*, ten aanzien van het Concordaat. Men had welligt den schok kunnen voorkomen, dien eene zoo onverwachte en plotselijke invoering noodwendig moest te weeg brengen. Men had kunnen beproeven om de invoering der nieuwe organisatie uit te stellen en te verschuiven. Ook in 1840 ontstond het denkbeeld, om het Concordaat in werking te brengen, en desniettemin besloot men de zaak voorloopig te laten rusten. Ook nu had men kunnen trachten den tegenwoordigen staat van zaken eenigen tijd te behouden. Men had welligt kunnen aandringen op eene regeling der zaken in eenen meer gematigden zin. Mogelijk had men, even als bij het Concordaat, de vestiging kunnen verkrijgen niet van 5, maar van slechts 2 bisdommen. Welligt had men kunnen verkrijgen, dat de Aartsbisschop niet te Utrecht ware gevestigd, waardoor toch treurige herinneringen moesten opgewekt worden. Wel is waar, heden heeft men gehoord, dat de Aartsbisschop niet te Utrecht, maar te 's Hertogenbosch zal wonen, doch wat heden niet is, kan morgen gebeuren. Het blijft als een dreigend zwaard hangen. Men had in één woord kunnen beproeven, dat niet eene regeling werd herboren, wier kortstondig bestaan in vroegere tijden zulke droevige herinneringen heeft achtergelaten. Men had in allen gevalle den schok zoo veel mogelijk moeten lenigen en voorkomen. Kon men dit niet, dan had men de regeling voor het minst niet het eerst uit vreemde dagbladen moeten vernemen; dan had de Regering den loop der gebeurtenissen omstandig aan het Volk moeten kenbaar en alle inlichtingen openbaar maken. Het Nederlandsche Volk had er regt op, op zoodanige wijze te worden ingelicht en niet van ter zijde en uit den vreemde zoodanige berigten te moeten vernemen. Wat heeft de Regering gedaan, om tot een goed einde te komen? Wat heeft onze Gezant te Rome gedaan? Niets, alles is buiten hem omgegaan. Zoodanige wijze van handelen zou tot de vraag kunnen aanleiding geven, wat we dan met een gezant te Rome te doen hebben? Het komt den spreker ongeloofelijk voor, dat men geene betere resultaten had kunnen verkrijgen, zoo men den Internuntius de ernstige gevolgen eener zoo plotselinge regeling had voorgehouden. Is het algemeen belang, is het ware belang ook der R. Katholieken zelven, wel genoegzaam in het oog gehouden? Hij kan het zich niet voorstellen, dat, zoo de Regering iets gedaan had, men dan niets meer zou hebben kunnen verkrijgen. Heeft de Regering dan niets van dat alles beproefd? Dan heeft zij ook 's Lands welzijn niet begrepen en niet genoegzaam behartigd; dan is de Regering niet genoegzaam verantwoord. Dan had de Regering in allen gevalle ook vroeger moeten bewijzen, dat alles buiten haar toedoen en buiten hare schuld was geschied. — De spreker herinnert al verder, dat de Minister, die de tractaten met Rusland en Frankrijk sloot, waarvan de laatste met algemeene stemmen werd verworpen, nog is aangebleven tot in october 1852, en wel met het bepaalde doel, gelijk gebleken is, om deze zaak te regelen en af te doen vóór dat hij aftrad. De Regering kon daarvan niet onkundig gebleven zijn. Heeft het Ministerie dan niet homogeen gehandeld? Heeft men den Minister van Buitenlandsche Zaken dan alleen laten handelen in de gewigtigste omstandigheden van den laatsten tijd? Is dit gebeurd, dan heeft de Regering zeer onvoorzigtig gehandeld. Gaarne brengt hij alle hulde aan de eerlijkheid en goede trouw van den afgetreden Minister, doch hij moest op zijn standpunt eenzijdig oordeelen. Heeft de Regering de behandeling van dit gewigtig vraagstuk aan den Minister alleen overgelaten, dan is de Regering nalatig geweest, dan heeft zij niet gehandeld in eenen constitutionelen zin; dan is zij niet te werk gegaan overeenkomstig den pligt eener Regering, die homogeen moet zijn en handelen. Dan is de aard van den grondwettigen regeringsvorm geheel miskend. Indien zoodanige gewigtige maatregel onder eene vorige Regering door een enkel Minister ware behandeld, ja zelfs, zoo die onder een vroeger Ministerie tot stand gekomen ware, een algemeen afkeurend oordeel ware over hetzelve uitgesproken. Nu de regeling daar is, die welligt verdedigbaar is, mag hij niet ontveinzen, dat de wijze, waarop die regeling werd afgekondigd, voor het grootste gedeelte der bevolking hard en kwetsend te achten was. Nu vraagt hij of er tegen de bedoelde uitdrukkingen niet geprotesteerd is? Openlijk had men moeten protesteren voor een Land, waarvan het grootste deel der bevolking uit Protestanten bestaat; waar de gezant te Rome afgevaardigd is door een Protestantschen Vorst, wiens Koningrijk men in de openbaar gemaakte stukken zelfs niet eens noemt. Hij hoopt, dat de waardigheid van het Nederlandsche Volk alsnog door een openlijk protest zal worden gehandhaafd. Over het *regt* heeft de spreker niet gemeend te moeten spreken. Geschriften van eenen geachten hoogleeraar, nog heden morgen gelezen, toonen aan, dat de zaak voor verschillende beschouwingen vatbaar was. Toegegeven echter, dat de Pauselijke Stoel, met de Grondwet in de hand, het regt had, die regeling hier te Lande in te voeren, dan vraagt de spreker nog, of men, met de hand op het geweten, kan antwoorden, dat men iets gedaan heeft tot bevrediging van het gevoel van het Nederlandsche Volk? Hij kan daarop geen geruststellend antwoord geven. Hij vreest, dat door deze zaak veel kwaads is gesticht. Hij besluit met de bede dat de Voorzienigheid de harten tot vrede, verdraagzaamheid en liefde stemme; dat men, ondanks al het voorgevallene, in Nederland moge voortgaan, elkander de broederhand te geven; dat men niet uit het oog verlieze, dat alle zonen zijn van hetzelfde Vaderland, kinderen van denzelfden geboortegrond, dienaren van denzelfden Heer! Hij hoopt dan ook, dat de ontstane klove spoedig geheel moge worden gesloten.

De heer *van Hall* zal noch eene goed- noch eene afkeuring uitspreken, zoo lang hij geene inzage van de stukken genomen heeft. Hij dankt den Minister van Buitenlandsche Zaken voor de gegeven inlichtingen, en hij vindt ook daarom nadere raadpleging noodig, omdat hij een klein verschil meent te ontwaren tusschen hetgeen de Minister van de R. K. Eeredienst heden en hetgeen de Minister van Buitenlandsche Zaken den 29 november gezegd heeft, namelijk de uitdrukkelijke opheffing van het Concordaat. Hij berust overigens in het depôt der stukken ter griffie, ofschoon hij het motief, om geene meerdere publiciteit te geven, niet kan beamen, en daarin zelfs een gevaarlijk precedent ziet. Onze Regering geeft aan de Vertegenwoordiging mededeeling van eene afgedane zaak, en behoeft de publiciteit daarvan niet afhankelijk te maken van de toestemming der andere partij. Hij beveelt die consideratie aan de Regering aan, maar, in allen gevalle, kan hij geen oordeel over de zaak uitbrengen, zoo lang hij de stukken niet heeft ingezien. Hij zal zich verder onthouden om in uitweidingen te treden. Zijne beschouwingen over het regt van elke gezindheid om haar kerkgenootschap in zich zelf te organiseren is bekend; maar hij wenscht nog eene vraag te doen. De Minister van de R. K. Eeredienst heeft gezegd dat de Bisschoppen benoemd zijn; hij wenscht te vragen of de Bisschoppen door den Paus benoemd zijn.

De Minister van de R. K. Eeredienst antwoordt toestemmend, gelijk blijkt uit de mededeeling van den Internuntius.

De heer *Groen van Prinsterer* vereenigt zich met al hetgeen door den heer *Gevers* is aangevoerd, maar deelt ook de opinie van den heer *van Hall*, dat men op dit oogenblik de zaak niet verder kan behandelen, alvorens inzage der stukken te hebben genomen. Hij dankt den heer *van Doorn* voor zijne interpellatie, want de Natie heeft regt dat zulke onderwerpen door de Vertegenwoordiging met aandacht en naauwgezetheid worden behandeld. Hij dankt de heeren Ministers voor hunne gegeven inlichtingen, en zeer bepaaldelijk den Minister van Buitenlandsche Zaken voor zijne gedane belofte tot mededeeling van de gewisselde stukken. Maar op dit oogenblik acht hij zich geheel onbevoegd om verder in deze zaak te treden, omdat zijn oordeel zal afhangen van de lezing en overweging dier stukken, en eerst daarna zal men regt kunnen beoordeelen wat de eigenlijke stand der zaak is. Voorloopig moet hij zeggen dat er eene misvatting schijnt te bestaan. De Minister van de R. K. Eeredienst heeft herinnerd dat de Grondwet geen regt geeft om zich in sacra te mengen; maar over dat beginsel, reeds vóór 1848 erkend, is hier eigenlijk geen sprake. Als het de vraag is: of de organisatie met de eigenaardigheid der R. K. Kerk overeenkomt, of er bisschoppen zullen benoemd worden, of er titels zullen worden verleend, of in de R. K. kerken zal plaats hebben wat met de eigenaardigheid van dat kerkgenootschap overeenkomt, — dan zal daarover in het geheele Land weinig of geen verschil bestaan. Dit is ook de zin van alle adressen, daarover kan geen twijfel heerschen. Maar als dergelijke organisatie, uit den aard der zaak, in aanraking komt met den Staat, als zij werkt naar buiten, dan wordt zij eene gemengde zaak, en dan kan er geene eenzijdige beslissing worden genomen, maar dan is er verstandhouding, overleg noodig. En nu meent de spreker dat in deze het gemeen overleg met de Vertegenwoordiging geheel ter zijde is gelaten. De vraag is dus niet of er regt bestond tot organisatie, maar of er overleg noodig was. Er zijn nog meer punten die de spreker uit de stukken zal moeten opmaken. Het blijkt b. v. dat het Hof van Rome in gebreke is gebleven eene voorafgaande mededeeling van de tot stand gebragte organisatie te doen, maar het Hof van Rome zal kunnen antwoorden: „Ik heb gedaan wat gij mij toegestaan hebt; gij hebt mij gezegd ik was geheel vrij!" Deze en vele andere moeijelijke, zeer teedere punten zullen eerst dan volledig kunnen worden opgehelderd, als men kennis zal genomen hebben van de stukken; de Natie heeft regt dat deze zaak niet met overhaasting worde behandeld, opdat men ernstig overwege wat geschied is, en wat welligt zou kunnen geschieden om de moeijelijkheden en, hij mag misschien zeggen, de gevaren die reeds ontstaan zijn, te keer te gaan.

De Minister van Buitenlandsche Zaken moet herhalen dat men in de over te leggen stukken niets anders zal vinden dan hetgeen bereids is bekend gemaakt, maar hij mag de reden van den heer *Gevers* niet onbeantwoord laten. Die spreker heeft gevraagd wat de Regering gedaan heeft en heeft daaraan vastgeknoopt eenige eigene beschouwingen van hetgeen zij naar de meening van dien spreker had moeten doen. Wanneer die spreker een meer juist standpunt had gekozen, dan had hij zijne geheele rede achterwege kunnen laten. Als die spreker toch vroeg: Wat heeft de Regering gedaan om de organisatie voor te komen en hij antwoordde daarop dan *niets*, dan is in dat antwoord reeds de regtvaardiging der Regering opgesloten, want de Regering *bezat het regt niet* iets te doen. De onderhandelingen hebben dan ook alleen geloopen over de vraag, of het Concordaat stilzwijgend of uitdrukkelijk zou worden opgeheven; dat was het punt van aanraking met de Regering.

Niettemin zal de Minister nu nog kortelijk nagaan, wat, in de schatting van dien spreker, de Regering had moeten doen.

1°, vroeg hij, kon niet het *status quo* van het Concordaat gehandhaafd zijn gebleven? Die uitdrukking is reeds op zichzelve oneigenaardig. Het *status quo* was de absentie van het Concordaat; dat Concordaat was niet in uitvoering en Zijne Exc. heeft reden om te vragen of niet de volle uitvoering van het Concordaat van 1827 bij vele Protestanten meerder bezwaar of meerderen aanstoot zou hebben gegeven?

2°, wenschte die spreker eene regeling in meer gematigden zin. Maar de Regering is geheel buiten de regeling gebleven en kan op haar standpunt ook niets anders doen.

3°, waarom is onze Gezant te Rome in deze zaak niet gebezigd? Omdat de onderhandelingen hier gevoerd zijn; en vraagt die spreker dan, wat doet men dan met een gezant te Rome? dan kan Z. Exc. op zijne beurt vragen, wat doet men met een minister van buitenlandsche zaken hier in den Haag?

4°, de Regering zou het welzijn des Lands niet hebben betracht. Dit is eene zware, doch voorbarige beschuldiging, die Z. Exc. zich vleit, dat de spreker zelf later zal inzien, dat hij daarin te ver is gegaan. De Regering, zeide hij, is nu niet verantwoord, maar wel, in den zin van dien spreker, als zij de organisatie had weten terug te houden of te keeren. Maar dat kon, dat mogt de Regering niet, volgens de bepalingen der Grondwet.

5°, de spreker wil een krachtig protest en daardoor de waardigheid handhaven. Z. Exc. moet vragen aan wien? en tegen wat? Hij zeide een protest van het Nederlandsche Volk, maar hij vergeet, dat hij had willen zeggen van een gedeelte van het Volk. Tegen wat? tegen eene redevoering, uitgesproken in Rome, houdende kennisgeving van de organisatie. Maar die redevoering was niet aan de Nederlandsche Regering gerigt, en kon dus harerzijds ook geene aanleiding geven tot een protest, hetgeen alleen het geval had kunnen zijn, indien daarin uitdrukkingen voorkwamen, gerigt tegen de Regering of tegen het Volk, hetgeen niet het geval is.

De heer *Metman* merkt op, dat uit de gedane mededeelingen blijkt, dat de Regering zich bepaald heeft tot het grondwettig terrein, het regt namelijk der onderscheidene kerkgenootschappen tot regeling hunner inwendige organisatie, mits blijvende binnen de palen der gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat. Spreker heeft de verklaring dienaangaande met het uiterste genoegen vernomen, en hij wil nu niet vragen of de organisatie niet op eene andere wijze had kunnen worden tot stand gebragt en of niet de Gezant te Rome had kunnen of moeten zorgen dat de Regering ten deze behoorlijk ware ingelicht, maar hij wenscht alleen bij deze gelegenheid de aandacht te vestigen op art. 165 der Grondwet. Het bepaalt dat aan alle kerkgenootschappen in het Rijk gelijke bescherming wordt verleend, en de heer *van Doorn* heeft er reeds op gewezen dat dit artikel bij de organisatie van het R. K. kerkgenootschap in den ruimsten zin is opgevat, doch bij die der Hervormde Eeredienst niet. In de zitting van 27 november ll. bij de behandeling van het 6de hoofdstuk der begrooting heeft spreker op die omstandigheid reeds gewezen, met het oog op de organisatie van de Hervormde Kerk die eenigen tijd te voren heette te zijn goedgekeurd, en hij wees er destijds tevens op, dat de toestand waarin die zaak verkeerde niet kon blijven [illegible] Minister voor de Hervormde Eeredienst toen gezegd en nu? Men heeft er op gewezen dat er verschil bestond, omdat het reglement voor de Hervormde Kerk van 1816 de voorwaarde stelde, dat er nooit eene organisatie kon worden tot stand gebragt, dan met goedvinden van het Gouvernement. Het onderscheid is juist, maar de gevolgtrekking niet; want deze was, dat men reserves moest maken. Men heeft nu wel gezegd dat die reserves zouden worden ingetrokken, maar tot dusver is dit niet geschied en daarop blijft hij aandringen. De Regering zelve keurt dus die reserves niet goed, maar waarom blijven ze dan nog bestaan; waarom geeft zij niet aan het Hervormde kerkgenootschap de volledige bevoegdheid om zich te organiseren zoo als zij verkiest, behoudens de ondergeschiktheid aan de wetten van den Staat? Het Hervormd kerkgenootschap heeft zeer zeker toch ook regt om zich op de toepassing van art. 165 der Grondwet te beroepen, en spreker hoopt alsnog de toezegging van de intrekking der reserves te bekomen.

De heer *Gevers van Endegeest* merkt nog op: 1°, dat hij zich niet onvoorwaardelijk tegen de regeling van het Katholieke kerkgenootschap verklaard heeft, maar alleen dat hij uitstel raadzaam had gekeurd en dat in de *wijze* der regeling misschien verandering ware te brengen geweest; 2°, als het *status quo* van het Concordaat was, dat er geen Concordaat bestond, waarom er dan eene quaestie van gemaakt, hoe het uit de wereld zou gemaakt worden; 3°, juist omdat de Regering verklaard heeft dat uit de over te leggen stukken niets nieuws zou blijken, heeft spr. een anderen weg gevolgd dan de heeren *van Hall* en *Groen*, die hun oordeel van de stukken hebben afhankelijk gemaakt.

De Minister van Buitenlandsche Zaken zegt nog omtrent het Concordaat, dat het in 1827 gesloten, in de uitvoering is vertraagd door de Belgische omwenteling; dat daarna in 1841 is overeengekomen om hetzelve *provisioneel* niet uit te voeren; *dat* is de conventie van 1831 en kan men nu het behoud van dat *status quo* tegenwerpen aan zijne R. K. landgenooten, om hun te bevredigen, wanneer zij op de eindregeling hunner inwendige kerkordening aandringen. Z. Exc. gelooft dit niet.

De heer *Groen van Prinsterer* zegt nog dat hij niet zoo zeer zijn oordeel thans wenscht op te schorten, alleen om hetgeen uit de stukken die medegedeeld zullen worden blijken zal, maar ook, om den aard, het gewigt en de moeijelijkheid van geheel de zaak, ook uit hoofde van het grondwettig standpunt. De Regering toch zegt, en daarop komt de geheele verdediging neder, „wij hebben *niets* gedaan; wij meenden niets te hebben mogen doen." Maar velen in den Lande meenen juist dat die opvatting niet overeenkomt met den zin en den geest ook van onze tegenwoordige Grondwet.

Niemand meer het woord vragende, worden deze beraadslagingen gesloten, en gaat de vergadering uiteen.

---

Gedrukt te *ROTTERDAM*
bij **ARRENBERG & VAN REYN.**